

Beleidsbundel Schade Fonds Geweldsmisdrijven

1 januari 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Inleiding	4
Wat doet het Schade Fonds Geweldsmisdrijven?.....	4
Wat is het doel van de financiële tegemoetkoming?	4
Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor slachtoffers bepaald?	4
Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor nabestaanden en naasten bepaald?	4
Wet schade Fonds geweldsmisdrijven en beleid	4
Wie komt in aanmerking voor een uitkering?	4
1. Slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven en slachtoffers van schuldverkrachting of schuldaanranding	5
1.1 Opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf	5
1.1.1 Opzet	5
1.1.2 Schuld	6
1.1.3 Seksuele misdrijven	6
1.1.4 Aannemelijkheid	6
1.2 Ernstig fysiek of psychisch letsel	9
1.2.1 Medische informatie	9
1.2.2 Letsellijst	9
1.2.3 Vooronderstellen van ernstig letsel	9
1.2.4 Onderzoek medisch adviseur	11
1.3 Psychisch letsel door getuige zijn	11
1.3.1 Algemeen	11
1.3.2 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld	11
1.3.3 Burgerhulpverleners	11
1.4 Misdrijf op of na 1 januari 1973	12
2. Nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven	12
2.1 Nabestaanden in de zin van de Wet	12
2.2 Aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf	12
2.3 Misdrijf voor 1 januari 2012	12
3. Nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten	12
3.1 Nabestaanden in de zin van de Wet	13

3.2 Relevante wetsartikelen	13
3.3 Schuld.....	13
3.4 Aannemelijkheid van schuld	13
3.5 Beoordeling 'schuld'	14
3.6 Objectieve informatie.....	14
3.7 Uitspraken rechter en beslissingen Openbaar Ministerie	14
3.8 Schadevergoeding voor affectieschade door de verzekeraar	14
3.9 Misdrijf op of na 1 januari 1973	15
4. Naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel	15
4.1 Aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf	15
4.2 Naasten in de zin van de Wet	15
4.3 Ernstig en blijvend letsel	15
4.3.1 De bedoeling van de wetgever	15
4.3.2 Medisch advies.....	16
4.3.3 Medische machtiging.....	16
4.4 Aanvraag eigenlijke slachtoffer	16
4.5 Misdrijf op of na 1 januari 2019	16
5. Beleid in geval van een grootschalig incident	16
5.1 Kring der gerechtigden	16
5.2 Toelichting per categorie	16
5.3 Hoogte uitkeringen.....	17
5.4 Samenloop.....	18
5.5 Verrekening.....	18
5.6 Voorschot	18
Overige wettelijke criteria	19
A. In Nederland of in Caribisch Nederland	19
B. Indieningstermijn	19
C. Eigen aandeel.....	20
C.1 Algemeen	20
C.2 Eigen aandeel bij minderjarigen	21
C.3 Eigen aandeel bij waarnemers.....	21
C.4 Eigen aandeel bij nabestaanden	21
C.5 Eigen aandeel bij naasten.....	21
D. Schade op andere wijze vergoed	22
D.1 Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt	22
D.2 Verrekenen en terugvorderen	22
D.3 Verhaal op de dader.....	23
D.4 Verhaal op de werkgever	23
De uitkering.....	23
E. Tegemoetkomend karakter	23
E.1 De uitkering aan het slachtoffer met letsel	24
E.2 De uitkering aan de nabestaande	24
E.3 De uitkering aan de naaste.....	26
E.4 De uitkering bij samenloop	27
E.5 Beperken schade	27
E.6 Toekomstige schade	28

E.7 Rechtsbijstandskosten	28
E.8 Wettelijke rente	28
E.9 Recht erfgenamen op uitkering.....	28
Overige procedures	28
F. Aanvullende aanvraag.....	28
F.1 Aanvullende aanvraag slachtoffer	28
F.2 Aanvullende aanvraag nabestaande en naaste.....	28
F.3 Vorm aanvullende aanvraag.....	28
F.4 Indieningstermijn aanvullende aanvraag.....	28
G. Bezwaar en beroep	29
H. Herziening.....	29
H.1 Indieningstermijn herzieningsverzoek	29
I. Internationale aanvragen.....	29
J. Klachtenregeling	29
K. Nationale ombudsman	30
Overig	30
L. Indienen aanvraag door een minderjarige.....	30
M. Betaling	30
M.1 Spaarrekening voor minderjarigen	30
M.2 Voorschot.....	30
N. Bewind	31
O. Curatele	32
P. Uitkering en belasting	32
Q. Uitkering en bijstand	32
R. Inzage en afgifte dossier	32
S. Overgangsbeleid.....	32

Inleiding

Wat doet het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een zelfstandig onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en verstrekt eenmalige uitkeringen aan mensen die door een gewelds- of seksueel misdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Bij seksuele misdrijven gaat het om misdrijven zoals bedoeld in de artikelen 240-254 van Wetboek van Strafrecht. Ook verstrekt het Schadefonds uitkeringen aan nabestaanden van slachtoffers die door een gewelds- of seksueel misdrijf of dood door schuld delict zijn overleden en aan naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel als gevolg van een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf.

Wat is het doel van de financiële tegemoetkoming?

De uitkering is een tegemoetkoming in de schade die slachtoffers hebben geleden. Het is een maatschappelijke uiting van solidariteit en geeft tevens een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer, nabestaande of naaste is overkomen. Deze uitkering wordt betaald uit belastinggeld en heeft niet tot doel alle schade te dekken. De tegemoetkoming is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer, de nabestaande of de naaste (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 35.000.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor slachtoffers bepaald?

Het Schadefonds gebruikt zes letselcategorieën, waaraan vaste (oplopende) bedragen zijn gekoppeld. Aan de hand van een letsellijst bepaalt het Schadefonds in welke letselcategorie het opgelopen letsel past. Het bijbehorende bedrag is dan de tegemoetkoming die het slachtoffer krijgt voor het overkomen leed (de immateriële schade) en de eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten.

Hoe wordt de hoogte van de tegemoetkoming voor nabestaanden en naasten bepaald?

De uitkering voor een nabestaande of een naaste bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 voor het leed van de nabestaande of de naaste en de eventuele verdere financiële schade. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. De uitkering voor de nabestaande kan worden aangevuld met een tegemoetkoming voor uitvaartkosten en voor schade door het wegvallen van het inkomen van de overledene. Om voor een aanvullende uitkering in aanmerking te kunnen komen, moet deze schade worden aangetoond met bewijsstukken, zoals nota's, verzekeringsspecificaties, loonstroken of jaaropgaven.

Wet schadefonds geweldsmisdrijven en beleid

Om in aanmerking te komen voor een uitkering uit het Schadefonds moet aan alle vereisten worden voldaan die de Wet schadefonds geweldsmisdrijven stelt. Het Schadefonds heeft beleid opgesteld dat invulling geeft aan deze wettelijke vereisten. In deze beleidsbundel krijgt u informatie over de wijze waarop het Schadefonds aanvragen van slachtoffers, nabestaanden en naasten beoordeelt. Op basis hiervan kunt u nagaan of u in aanmerking komt voor een uitkering uit het Schadefonds. Daar waar in de tekst "hij" staat, kan ook "zij" en "hen" gelezen worden.

Voor meer informatie over de Wet schadefonds geweldsmisdrijven en het indienen van een aanvraag kunt u ook terecht op onze website www.schadefonds.nl.

Voor misdrijven gepleegd in Caribisch Nederland geldt de beleidsbundel Caribisch Nederland. Deze beleidsbundel en meer informatie is te vinden op de website www.rijksdienstcn.com/schadefonds-geweldsmisdrijven.

Wie komt in aanmerking voor een uitkering?

Op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven (hierna: de Wet) kan het Schadefonds een uitkering verstrekken aan:

- a) slachtoffers die door een in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, dan wel schuldverkrachting of schuldaanranding ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of
- b) slachtoffers die door een aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen, of

- c) nabestaanden en naasten van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het gewelds- of seksueel misdrijf is overleden of ernstig en blijvend letsel heeft, als bedoeld in artikel 107, eerste lid, onder b, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, of aan nabestaanden van een persoon die als gevolg van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 of van artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht is overleden, of
- d) anderen dan de onder c bedoelde personen, die de kosten van lijkbezorging hebben voldaan van een onder a of b bedoeld persoon, indien deze door het gewelds- of seksueel misdrijf is overleden.

Het gaat dus om de volgende groepen:

- a) slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven
- b) nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven
- c) nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht
- d) naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel, als gevolg van een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf

Om in aanmerking te kunnen komen voor een uitkering uit het Schadefonds moeten de hierboven genoemde groepen voldoen aan de verschillende vereisten die de Wet stelt. In hoofdstuk 1 tot en met 4 wordt per groep besproken hoe de aanvraag wordt beoordeeld. De overige wettelijke criteria worden toegelicht in hoofdstuk A tot en met D. Hoe het Schadefonds de hoogte van de uitkering bepaalt, is uiteengezet in hoofdstuk E. In hoofdstuk F tot en met K zijn de verschillende procedures bij het Schadefonds beschreven. In hoofdstuk L tot en met S staan enkele overige zaken.

1. Slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven en slachtoffers van schuldverkrachting of schuldaanranding

1.1 Opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf

Een aanvraag kan worden ingediend voor een in Nederland opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf, als gevolg waarvan een slachtoffer ernstig letsel heeft opgelopen (artikel 3 lid 1 van de Wet). Met een gewelds- of seksueel misdrijf wordt hier bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf (of een strafbare poging daartoe), waarbij tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is bedreigd. Als een voorval niet als misdrijf strafbaar is gesteld in het Wetboek van Strafrecht, dan levert dit dus geen gewelds- of seksueel misdrijf op in de zin van artikel 3 van de Wet.

Geweld kan bestaan uit lichamelijk en psychisch geweld. Mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging met geweld, mensenhandel, belaging, verkrachting, diefstal met geweld en moord en doodslag zijn misdrijven die altijd worden aangemerkt als gewelds- of seksueel misdrijf. Brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing wordt alleen als geweldsmisdrijf aangemerkt als met opzet brand is gesticht of een ontploffing is veroorzaakt en hierbij levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel van het slachtoffer te vrezen was.

Ook als een slachtoffer onder grote psychische druk wordt gezet kan sprake zijn van een gewelds- of seksueel misdrijf. Het geweldsaspect kan bijvoorbeeld bestaan uit het door de dader creëren van een bepaalde situatie waarin het slachtoffer niet meer in staat is om zijn of haar wil te bepalen of waarin misbruik wordt gemaakt van bepaalde omstandigheden. Hierbij valt te denken aan bepaalde online seksuele misdrijven zoals sexchatting onder omstandigheden die gelijkgesteld kunnen worden met geweld. Voorbeelden hiervan zijn een aanzienlijk leeftijdsverschil, een gezagsverhouding of een afhankelijke positie ten opzichte van de dader.

Geweld gepleegd tegen goederen (bijvoorbeeld vernieling), diefstal en uitschelden of vernederen (zonder daarbij geweld tegen personen te gebruiken of met geweld te dreigen) worden niet aangemerkt als geweldsmisdrijf.

1.1.1 Opzet

Het gewelds- of seksueel misdrijf moet ook met opzet zijn gepleegd, met uitzondering van de misdrijven die zijn genoemd in paragraaf 1.1.2 (de schulddelicten). 'Opzet' is een juridisch begrip uit het strafrecht en komt er kort gezegd op neer dat de dader willens en wetens handelde. Bij een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf moet de dader het slachtoffer dus willens en wetens letsel hebben toegebracht. Ook als sprake is van 'voorwaardelijk opzet' kan een aanvraag worden ingediend. Met voorwaardelijke opzet wordt bedoeld dat de dader bij zijn handelen bewust de aanmerkelijke kans aanvaardde, dat het slachtoffer daarbij letsel zou oplopen.

Het Schadefonds gaat ervan uit dat letsel als gevolg van een spel tussen kinderen, een verkeersongeluk of een normaal verlopen sportwedstrijd over het algemeen niet opzettelijk is toegebracht. Slachtoffers kunnen voor dergelijke gevallen geen aanvraag indienen.

1.1.2 Schuld

Het Schadefonds kan ook tegemoetkomingen toekennen in geval van enkele schulddelicten.

Ten eerste kunnen nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld in de zin van artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 Wetboek van Strafrecht een aanvraag indienen. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 3.

Het Schadefonds kent daarnaast sinds 1 juli 2024 ook tegemoetkomingen toe aan slachtoffers van schuldverkrachting in de zin van artikel 242 Wetboek van Strafrecht en slachtoffers van schuldaanranding in de zin van artikel 240 Wetboek van Strafrecht als zij hierdoor ernstig letsel hebben opgelopen. Dit is het gevolg van de invoering van de Wet seksuele misdrijven.

1.1.3 Seksuele misdrijven

Met ingang van 1 juli 2024 geldt de Wet seksuele misdrijven. Bovenop wat al strafbaar was, stelt de nieuwe wet ook situaties strafbaar waarin sprake is van seksueel contact tegen de wil. Iemand is al strafbaar als hij of zij wist dat de ander geen seksueel contact wilde of als hij of zij dit had moeten weten. De eerste situatie valt onder opzetverkrachting of opzetaanranding. De tweede situatie wordt aangemerkt als schuldverkrachting of schuldaanranding.

Om van verkrachting of aanranding te kunnen spreken is het dus niet langer noodzakelijk dat sprake is van dwang, geweld of bedreiging met geweld. Dit geldt voor verkrachtingen en aanrandingen die zijn gepleegd op of na 1 juli 2024. Dit geldt zowel voor offline als online gepleegde seksuele misdrijven.

Dit betekent dat het Schadefonds in gevallen van verkrachting en aanranding gepleegd op of na 1 juli 2024 beoordeelt of er sprake is van een ontbrekende wil. Daarbij is het niet van belang of er sprake is van een opzetverkrachting en – aanranding of een schuldverkrachting en – aanranding. In de nieuwe zedenwetgeving is namelijk bepaald dat het Schadefonds ook tegemoetkomingen toe kan kennen aan slachtoffers van schuldverkrachting en slachtoffers van schuldaanranding als zij hierdoor ernstig letsel hebben opgelopen.

Niet elk seksueel misdrijf is een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf dat binnen het bereik van het Schadefonds valt. Delicten zoals seksuele intimidatie en heimelijk filmen vallen in beginsel buiten het bereik van het Schadefonds. Gaat het om minderjarigen, dan wordt het (heimelijk) vervaardigen van seksueel beeldmateriaal beschouwd als het maken van kinderporno. Dit wordt aangemerkt als seksueel misbruik van het kind en daarmee als een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

De onderstaande paragrafen over de aannemelijkheid en de beoordeling van het letsel zijn zowel van toepassing op aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven als op aanvragen van slachtoffers van schuldverkrachting of schuldaanranding.

1.1.4 Aannemelijkheid

Algemeen

Een gewelds- of seksueel misdrijf hoeft niet bewezen te worden (zoals bij de strafrechter), maar moet aannemelijk worden gemaakt. Aannemelijkheid is een juridisch begrip en houdt in dat het niet onomstotelijk hoeft vast te staan dat het is gegaan zoals in de aanvraag is beschreven, maar dat het op basis van de gegeven onderbouwing goed mogelijk is dat het zo gegaan is. Uit die onderbouwing moet een duidelijk en logisch beeld volgen van wat er is gebeurd en wat de aanleiding ervoor was.

In de eerste plaats is daarbij de feitelijke (gewelds)handeling van belang. Dit is de handeling waardoor het slachtoffer letsel opliep: bijvoorbeeld het uitdelen van een klap, het schieten met een vuurwapen of het steken met een mes.

In de tweede plaats moeten de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf duidelijk zijn, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond. Het Schadefonds kan bij de beoordeling informatie uit meerdere bronnen betrekken.

Het uitgangspunt is dat het slachtoffer verantwoordelijk is voor het onderbouwen van de aanvraag met voldoende objectieve aanwijzingen. Objectieve aanwijzingen zijn aanwijzingen afkomstig uit een andere bron dan het slachtoffer zelf. Deze bronnen moeten betrouwbaar en onpartijdig zijn en vanuit eigen waarneming verklaren.

De beoordeling

Het Schadefonds beoordeelt aan de hand van de beschikbare informatie of daaruit ten aanzien van de hierboven genoemde elementen voldoende duidelijkheid blijkt. Het Schadefonds weegt daarbij de beschikbare informatie afkomstig uit de verschillende bronnen. Hierna is een lijst opgenomen met bronnen die in de praktijk vaak beschikbaar zijn. Dit is niet een uitputtende lijst, maar geeft een indicatie van de bronnen waaraan gedacht kan worden.

Voorbeelden zijn:

- Een aangifte;
- Een uitspraak van een rechter in een strafzaak of civiele procedure;
- Medische informatie van een (huis)arts of gekwalificeerde therapeut, waaronder een forensisch en diagnostisch onderzoek;
- Informatie uit het politieonderzoek (zoals (getuigen)verklaringen, camerabeelden of andere bevindingen)
- Een verslag van een informatief gesprek bij de zedenrecherche;
- Een verslag van een informatief gesprek in geval van mensenhandel;
- Mutaties/meldingen bij de politie, waaronder telefonische informatie;
- Een toegewezen verzoek om een Aware-knop/-kast
- Een beslissing van het Gerechtshof in een artikel 12 Sv-procedure;
- Een verslag van de terechtzitting in een strafzaak of een civiele procedure;
- Een beschikking van de (civiele) rechter over een kindbeschermingsmaatregel;
- Een beschikking over een opgelegd huisverbod aan de dader;
- Een uittreksel justitiële documentatie (strafblad) van het slachtoffer, de dader of andere betrokkenen;
- Informatie van hulpverlenende instanties zoals het AMK, maatschappelijk werk, de vrouwenopvang, Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis;
- Het resultaat van een mediation-traject;
- Een toewijzende beslissing met urgentieverklaring voor huisvesting op grondslag van geweld;
- (Online) open bronnen, waaronder nieuws- en krantenberichten;
- Door het slachtoffer zelf aangeleverde getuigenverklaringen, beeld- of geluidsmateriaal, WhatsApp- of social media-prints;
- De opgegeven informatie op het aanvraagformulier en de toedachtsomschrijving. Let wel: dit zijn op zichzelf staand geen bronnen die de aanvraag kunnen onderbouwen. Deze documenten kunnen wel informatie bevatten aan de hand waarvan door het Schadefonds aanvullende informatie opgevraagd kan worden bij bijvoorbeeld het slachtoffer, de politie, het Openbaar Ministerie of een medisch specialist.

Bij de beoordeling door het Schadefonds van de beschikbare informatie geldt een aantal uitgangspunten.

De aangifte

De eigen verklaring van een slachtoffer is – als dat het enige is – onvoldoende om de aannemelijkheid vast te stellen. Het doen van aangifte bij de politie is op zich geen vereiste voor het in behandeling nemen van de aanvraag door het Schadefonds. In de praktijk kan een aangifte en het strafrechtelijk onderzoek dat erop volgt echter wel in hoge mate bijdragen aan de onderbouwing van een aanvraag. Een aangifte direct na het voorval gedaan zal zwaarder wegen dan een aangifte die enige tijd later is gedaan, tenzij daar een duidelijke verklaring voor kan worden gegeven, bijvoorbeeld omdat het slachtoffer vanwege het opgelopen letsel niet in staat was aangifte te doen. Ook om die reden is het belangrijk dat een slachtoffer zo spoedig mogelijk na het gewelds- of seksueel misdrijf aangifte doet.

De vervolgingsbeslissing van het Openbaar Ministerie

Het gegeven dat het Openbaar Ministerie een verdachte vervolgt voor het door het slachtoffer opgegeven gewelds- of seksueel misdrijf kan een bijdrage leveren aan de onderbouwing van de aanvraag. Of de aanvraag vervolgens voldoende onderbouwd is, moet dan wel worden gezien in samenhang met de overige objectieve aanwijzingen.

Een uitspraak van de rechter

Als de strafrechter uitspraak heeft gedaan in de strafzaak tegen de verdachte betreft het Schadefonds die uitspraak altijd in zijn beoordeling. Een vonnis kan een objectieve aanwijzing zijn voor de onderbouwing van de aanvraag van het slachtoffer. De verdachte moet dan wel zijn veroordeeld voor een misdrijf dat is aan te merken als een opzettelijk tegen het slachtoffer gepleegd geweldsmisdrijf of een seksueel misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 240-250 Wetboek van Strafrecht. Het kan daarbij gaan om een uitspraak in eerste aanleg, in hoger beroep of in cassatie. Ook wanneer een verdachte is vrijgesproken kunnen de overwegingen in de uitspraak voldoende aanwijzingen bevatten om het gewelds- of seksueel misdrijf aannemelijk te maken.

Medische informatie

Medische informatie is in beginsel niet bruikbaar om de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond te onderbouwen. Medische informatie kan een verklaring van het slachtoffer over de aannemelijkheid doorgaans slechts in (zeer) beperkte mate ondersteunen. Daarom is het Schadefonds bij de beoordeling van de aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf terughoudend in het gebruik van medische informatie. Medische informatie kan wel helpen om te bepalen of het letsel is veroorzaakt door het door het slachtoffer gestelde geweld. Het feit dat iemand bepaald fysiek of psychisch letsel heeft, geeft echter geen uitsluitel over wat er is gebeurd.

Medische informatie is uiteraard ook nodig om de ernst van het letsel vast te stellen.

Informatie uit andere bronnen

Het kan dus zo zijn dat het Schadefonds aanvullende informatie nodig heeft wanneer informatie als een aangifte of een rechterlijke uitspraak niet beschikbaar is. Aanvullende informatie kan ook nodig zijn als er wel aangifte is gedaan door het slachtoffer, maar hieruit onvoldoende duidelijk blijkt over de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het voorval plaatsvond.

Dit geldt ook als de aangifte geen strafrechtelijk vervolg heeft gekregen, bijvoorbeeld omdat het feit of de verdachte niet strafbaar is. Het kan ook zijn dat de verklaring van het slachtoffer vragen oproept of dat er om bepaalde redenen wordt getwijfeld aan zijn verklaring of dat uit een rechterlijke uitspraak, waarbij de verdachte bijvoorbeeld wordt vrijgesproken, onvoldoende blijkt over de aanleiding, toedracht en omstandigheden waaronder een en ander plaatsvond. Toekenning van een tegemoetkoming is in zulke gevallen alleen mogelijk als er voldoende aanvullende informatie bestaat uit andere bron(nen).

Als ook uit deze aanvullende informatie onvoldoende beeld kan worden gevormd van de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf, de aanleiding ervan en de omstandigheden waaronder het plaatsvond, dan is de aanvraag niet voldoende onderbouwd en zal de aanvraag worden afgewezen. Deze afwijzing betekent niet dat het Schadefonds het slachtoffer niet gelooft: de aanvraag wordt dan afgewezen omdat de opgave van het slachtoffer onvoldoende is onderbouwd met objectieve aanwijzingen.

De aanvraag wordt ook afgewezen als het slachtoffer aanvullende informatie waar hij wel over beschikt achterhoudt of verzuimt te verstrekken. Wij verwachten dat een slachtoffer volledige openheid van zaken geeft.

Een aanvraag kan ook worden afgewezen, omdat het politieonderzoek nog loopt of nog geen uitsluitel heeft opgeleverd. Soms komt er jaren na het voorval alsnog duidelijkheid; het slachtoffer kan dan opnieuw een aanvraag voor een tegemoetkoming bij het Schadefonds indienen.

Aannemelijkheid van slachtofferschap in geval van mensenhandel

De beoordeling van de aannemelijkheid van slachtofferschap in het geval van mensenhandel is complex, omdat dit delict bij uitstek gericht is op het isoleren van het slachtoffer. Het Schadefonds werkt daarom aanvullend op de hierboven genoemde uitgangspunten over de aannemelijkheid met een apart toetsingskader voor mensenhandel. Het toetsingskader schrijft voor dat wordt uitgegaan van de verklaring van het slachtoffer zoals deze in de aangifte is neergelegd. Medische informatie en informatie uit andere soorten bronnen kunnen worden betrokken in de toetsing om te onderzoeken of die mogelijk relevante objectieve aanwijzingen bevatten. Tegenstrijdigheden en/of vage verklaringen in de aangifte vormen alleen een basis voor contra-indicaties ten aanzien van de aannemelijkheid, indien deze zien op de kern van het relaas en voldoende onderbouwd zijn. Wanneer een aangifte ontbreekt, zal een beoordeling van de andere objectieve informatie moeten uitwijzen of mensenhandel alsnog aannemelijk te achten is.

Achterliggende gedachte

Het Schadefonds voert deze beoordeling uit, omdat de wetgever aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven de taak heeft gegeven om vorm te geven aan de bijzondere verantwoordelijkheid van de maatschappij voor slachtoffers van geweld. De uitkering uit het Schadefonds is een financiële tegemoetkoming in de schade. Deze tegemoetkoming is een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer en hiermee wordt tevens erkenning gegeven aan zijn slachtofferschap. Door middel van deze erkenning wordt een bijdrage geleverd aan het herstel van vertrouwen van het slachtoffer. Dit is belangrijk, ook omdat de dader niet zelden onbekend blijft. Juist vanwege deze maatschappelijke solidariteit moet voldoende duidelijk zijn wat de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf is, wat de aanleiding ervoor was en onder welke omstandigheden het plaatsvond. Een uitkering is alleen op zijn plaats als maatschappelijke solidariteit passend is. Het Schadefonds vindt het belangrijk dat de uitkeringen, die uit algemene middelen worden betaald, op een verantwoorde en zorgvuldige wijze zijn gedaan. Ook om deze reden is het belangrijk dat de uitkeringen zijn gebaseerd op aanvragen die voldoende onderbouwd zijn.

1.2 Ernstig fysiek of psychisch letsel

Om voor een uitkering in aanmerking te komen, moet het gewelds- of seksueel misdrijf ernstig fysiek of psychisch letsel hebben veroorzaakt (artikel 3 van de Wet). De ernst van het letsel wordt bepaald aan de hand van de aard en de gevolgen van het letsel. Het Schadefonds vindt letsel ernstig als het langdurige of blijvende ernstige medische gevolgen heeft.

Net zoals in het civiele recht neemt het Schadefonds het slachtoffer zoals hij ten tijde van het misdrijf was. Hierdoor kan het voorkomen dat er bij iemand die op het moment van het misdrijf fysiek of psychisch zwakker was, eerder sprake is van ernstig letsel dan wanneer hij op dat moment kerngezond was geweest.

1.2.1 Medische informatie

Het Schadefonds heeft medische informatie nodig om het letsel te kunnen beoordelen. Hiervoor gebruikt het alleen medische informatie van hulpverleners die een diagnose hebben gesteld. Het Schadefonds vindt het bovendien belangrijk dat deze diagnoses zijn gesteld door bevoegde en bekwame hulpverleners. Aan deze hulpverleners stelt het Schadefonds daarom de eis dat ze een BIG-registratie, een NIP-dienstmerk met Basisaantekening Psychodiagnostiek (BAPD) of een NVO-registratie met Basisaantekening Diagnostiek (BAD) hebben (dit zijn bijvoorbeeld GZ-psychologen, psychotherapeuten of verpleegkundig specialisten GGZ voor psychisch letsel, of (huis)artsen voor fysiek letsel). Door het stellen van deze eis vindt het Schadefonds dat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gestelde diagnoses het beste wordt gewaarborgd. Via www.bigregister.nl, www.nip.nl en www.nvo.nl is te achterhalen of een hulpverlener aan deze eis voldoet. Als een diagnose is gesteld door een hulpverlener, die voor het stellen van deze diagnose geen BIG-registratie, NIP-dienstmerk met BAPD of NVO-registratie met BAD heeft, dan beoordeelt het Schadefonds het letsel in principe niet. Dit kan betekenen dat een aanvraag (gedeeltelijk) wordt afgewezen.

1.2.2 Letsellijst

Het Schadefonds heeft een letsellijst ontwikkeld om het opgelopen letsel in een letselcategorie in te kunnen delen. Deze letsellijst is te raadplegen op www.schadefonds.nl. De letsellijst bevat richtlijnen welk fysiek en psychisch letsel volgens het Schadefonds als voldoende ernstig kan worden aangemerkt in de zin van de Wet om een uitkering te rechtvaardigen. De letsellijst maakt onderscheid tussen zes letselcategorieën, waaraan vaste uitkeringsbedragen zijn gekoppeld. Op basis van de ernst van het opgelopen letsel en de omstandigheden waaronder het gewelds- of seksueel misdrijf is gepleegd, bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie van toepassing is en welk uitkeringsbedrag hierbij hoort (zie hoofdstuk E).

1.2.3 Vooronderstellen van ernstig letsel

Bij verschillende misdrijven kan het Schadefonds zonder beoordeling van medische informatie ernstig psychisch letsel vooronderstellen. Dit doet het dan op basis van de toedracht van het gewelds- of seksueel misdrijf. Het gaat om misdrijven, die op zichzelf zo ernstig zijn, dat ze vrijwel altijd een grote impact zullen hebben op het slachtoffer.

Bij de volgende misdrijven kan het Schadefonds ernstig psychisch letsel vooronderstellen: mensenhandel, stelselmatig huiselijk geweld, bepaalde seksuele misdrijven en belaging. In geval van woningovervallen, bedreigingen met wapens, brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing vooronderstelt het Schadefonds geen ernstig psychisch letsel, tenzij de aard, ernst, toedracht en duur van het misdrijf hier aanleiding toe geven. Het Schadefonds vooronderstelt in beginsel wel ernstig psychisch letsel in de situaties waarin minderjarigen (tot 18 jaar) slachtoffer worden van een woningoverval, een rechtstreekse bedreiging met een mes of vuurwapen, brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing.

Hieronder is per gewelds- of seksueel misdrijf beschreven wanneer ernstig psychisch letsel wordt voorondersteld. In deel 2A van de letsellijst is aangegeven welke letselcategorie hierbij past. De hoogte van de letselcategorie is afhankelijk van de ernst en de gevolgen van het gewelds- of seksueel misdrijf. Is het daadwerkelijk opgelopen letsel ernstiger, dan wordt de daarbij passende letselcategorie aangehouden.

Mensenhandel

Indien sprake is van mensenhandel gepleegd in Nederland en zoals bedoeld in art. 273f Sr vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel.

Stelselmatig huiselijk geweld

Als in de relationele sfeer frequent en langdurig fysiek geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd, merkt het Schadefonds dit aan als stelselmatig huiselijk geweld. Bij stelselmatig huiselijk geweld wordt ernstig psychisch letsel altijd voorondersteld.

Als het huiselijk geweld niet stelselmatig is, wordt ernstig psychisch letsel niet voorondersteld. In dat geval onderzoekt het Schadefonds of door het geweld ernstig letsel is opgelopen.

Seksuele misdrijven

Het Schadefonds vooronderstelt ernstig psychisch letsel bij verkrachting en langdurig seksueel misbruik. Bij eenmalige aanranding of online seksuele misdrijven geldt deze vooronderstelling alleen als er sprake is van verzwarende omstandigheden. Zijn die er niet, dan onderzoekt het Schadefonds of door het misdrijf ernstig letsel is opgelopen.

Belaging

Als belaging gepaard gaat met frequent en langdurig fysiek geweld of bedreiging met geweld, dan vooronderstelt het Schadefonds ernstig psychisch letsel. In alle andere gevallen van belaging onderzoekt het Schadefonds of het slachtoffer ernstig letsel opliep.

Woningovervallen

Het Schadefonds vooronderstelt in beginsel geen ernstig psychisch letsel als sprake is van een overval in de eigen woning van het slachtoffer. In deze gevallen onderzoekt het Schadefonds of door het geweld ernstig letsel is opgelopen. Dit kan anders zijn wanneer het slachtoffer minderjarig is (tot 18 jaar) of wanneer de woningoverval bijvoorbeeld van lange(re) duur is of gepaard gaat met zware mishandeling of langdurige vrijheidsberoving.

Bedreiging met wapens

Het Schadefonds vooronderstelt in beginsel geen ernstig psychisch letsel als een slachtoffer is bedreigd met een wapen. In deze gevallen onderzoekt het Schadefonds of door het geweld ernstig letsel is opgelopen. Dit kan anders zijn wanneer er sprake is van een rechtstreekse bedreiging met een mes, of vuurwapen én wanneer deze bedreiging onder verzwarende omstandigheden is gepleegd. Het Schadefonds kan wel ernstig psychisch letsel vooronderstellen als een minderjarige (tot 18 jaar) slachtoffer wordt van een rechtstreekse bedreiging met een mes, of vuurwapen.

Een bedreiging met een mes of vuurwapen is rechtstreeks als de bedreiging op de persoon van het slachtoffer is gericht (het slachtoffer is zich op dat moment bewust van het wapen) op een voor het wapen redelijkerwijs bruikbare afstand. Daarbij moet het slachtoffer op het moment van de bedreiging in de veronderstelling verkeren dat het om een echt wapen gaat.

Onder verzwarende omstandigheden verstaat het Schadefonds bijvoorbeeld een rechtstreekse bedreiging met een mes of vuurwapen die van lange(re) duur is, gepaard gaat met zware mishandeling, langdurige vrijheidsberoving of het toebrengen van een schot- of steekwonding.

Brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing

Het Schadefonds vooronderstelt in beginsel geen ernstig psychisch letsel bij brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing. Dit kan anders zijn wanneer door de brand of de ontploffing direct levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor het slachtoffer is ontstaan én het misdrijf onder verzwarende omstandigheden is gepleegd. Het Schadefonds kan wel ernstig psychisch letsel vooronderstellen als een minderjarige (tot 18 jaar) slachtoffer wordt van brandstichting of het veroorzaken van een ontploffing waarbij sprake is van direct levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor het slachtoffer te vrezen was.

Voorbeelden van verzwarende omstandigheden zijn wanneer er brand is ontstaan op de vluchtroute van het slachtoffer of wanneer het slachtoffer door hulpdiensten uit de woning moest worden gehaald.

1.2.4 Onderzoek medisch adviseur

Het Schadefonds kan zijn medisch adviseur inschakelen om het letsel te beoordelen. Dit doet het bijvoorbeeld als het letsel complex of onduidelijk is. De medisch adviseur doet dan een (dossier)onderzoek naar de aard en ernst van het letsel. Als een hulpverlener een diagnose heeft gesteld, dan kan het zijn dat de medisch adviseur (extra) medische informatie wil opvragen bij deze hulpverlener. Dit doet de medisch adviseur alleen met toestemming van het slachtoffer. Als de medisch adviseur zijn onderzoek heeft afgerond, brengt hij aan het Schadefonds een advies uit. Het Schadefonds beoordeelt dan of het opgelopen letsel ernstig is - in de zin van de Wet - en welke letselcategorie hierbij past.

Ook als onduidelijkheid bestaat over het verband tussen het letsel en het gewelds- of seksueel misdrijf of de aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf, kan het Schadefonds zijn medisch adviseur in bepaalde gevallen vragen een advies uit te brengen. Op basis van dit advies bepaalt het Schadefonds dan of een uitspraak kan worden gedaan over het betreffende onderwerp.

Als onduidelijkheid bestaat over het psychisch letsel van het slachtoffer, kan het Schadefonds een diagnostische instelling (Psychotrauma Diagnostisch Centrum (PDC) of een vergelijkbare instelling) vragen een diagnose te stellen. Dit gebeurt meestal op aangeven van de medisch adviseur naar aanleiding van verkregen informatie van de behandelend arts/therapeut. In zeer uitzonderlijke gevallen kan in de bezwaarprocedure worden besloten een diagnostisch centrum een diagnose te laten stellen als een slachtoffer wel psychisch letsel opgeeft, maar er niet voor in behandeling is (geweest). De kosten van de diagnose en rapportage zijn dan voor rekening van het Schadefonds.

1.3 Psychisch letsel door getuige zijn

1.3.1 Algemeen

Het Schadefonds kent ook tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door getuige te zijn van een gewelds- of seksueel misdrijf of direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een gewelds- of seksueel misdrijf. Een 'waarnemer' wordt aangemerkt als slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet, als diegene:

- Getuige was van het misdrijf; of
- Het slachtoffer op de plaats delict heeft aangetroffen; of
- Op een later moment, kort na het misdrijf, geconfronteerd werd met de gevolgen van het misdrijf voor het slachtoffer. Bijvoorbeeld door het zien van (het lichaam van) het slachtoffer in het ziekenhuis of in het mortuarium tijdens de identificatie.

Om als waarnemer in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming moet sprake zijn van ernstig psychisch letsel in de zin van de Wet als gevolg van het misdrijf. Hiervoor is een diagnose nodig, welke is gesteld door een behandelaar die voor het stellen van deze diagnose een BIG-registratie, NIP-diensterk met Basisaantekening Psychodiagnostiek (BAPD) of NVO-registratie met Basisaantekening Diagnostiek (BAD) heeft.

Het Schadefonds kent geen tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door getuige te zijn van een dood door schuld delict of door direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een dood door schuld delict. In artikel 3 lid 1 sub c van de Wet is namelijk expliciet neergelegd dat een uitkering alleen mogelijk is voor de nabestaanden van slachtoffers van schuld delicten. Een 'waarnemer' van het overlijden van een slachtoffer door een schuld delict kan dus zelf niet worden aangemerkt als een slachtoffer zoals bedoeld in artikel 3 lid 1 van de Wet.

1.3.2 Stelselmatig waarnemen van huiselijk geweld

Minderjarigen (tot 18 jaar) die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen merkt het Schadefonds aan als slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet. Bij minderjarigen die huiselijk geweld stelselmatig waarnemen, vooronderstelt het Schadefonds altijd ernstig psychisch letsel.

1.3.3 Burgerhulpverleners

Het Schadefonds kent ook tegemoetkomingen toe voor psychisch letsel dat iemand oploopt door hulp te verlenen aan een voor hem of haar bekend of onbekend persoon, die slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf, zonder zelf getuige te zijn geweest van dit misdrijf. Het moet dan gaan om een burgerhulpverlener, dus niet een professionele hulpverlener. De burgerhulpverlener wordt aangemerkt als een slachtoffer in de zin van artikel 3 lid 1 van de Wet.

Om als burgerhulpverlener in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming, moet sprake zijn van ernstig psychisch letsel in de zin van de Wet als gevolg van het misdrijf. Hiervoor is een diagnose nodig, welke is gesteld door een behandelaar die voor het stellen van deze diagnose een BIG-registratie, NIP-dienstmerk met BAPD of NVO-registratie met BAD heeft.

1.4 Misdrijf op of na 1 januari 1973

Een uitkering voor een misdrijf dat vóór 1 januari 1973 is gepleegd, is niet mogelijk. Dat staat in artikel 23 lid 2 van de Wet. Als een gewelds- of seksueel misdrijf voor 1 januari 1973 is begonnen en na 1 januari 1973 is geëindigd, dan is het wel mogelijk een aanvraag in te dienen. Het Schadefonds beoordeelt dan of een uitkering kan worden toegekend voor de feiten die zijn gepleegd op of na 1 januari 1973.

2. Nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelds- en seksuele misdrijven

Het Schadefonds kent sinds 1 januari 2012 ook tegemoetkomingen toe aan nabestaanden van slachtoffers die door een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf om het leven zijn gekomen.

2.1 Nabestaanden in de zin van de Wet

De volgende personen worden in artikel 3 lid 2 van de Wet aangemerkt als nabestaande:

- a) de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot en de geregistreerde partner van het slachtoffer;
- b) andere bloed- of aanverwanten van het slachtoffer, mits het slachtoffer reeds ten tijde van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust geheel of ten dele in hun levensonderhoud voorzag of daartoe krachtens rechterlijke uitspraak verplicht was;
- c) degenen die reeds vóór de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, met het slachtoffer in gezinsverband samenwoonden en in wier levensonderhoud het slachtoffer geheel of voor een groot deel voorzag, voor zover aannemelijk is dat een en ander zonder de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust zou zijn voortgezet;
- d) degene die met het slachtoffer in gezinsverband samenwoonde en in wiens levensonderhoud het slachtoffer bijdroeg door het voeren van een gemeenschappelijke huishouding;
- e) bloedverwanten van het slachtoffer in de eerste graad en in de tweede graad in de zijlijn, zoals ouders, kinderen, (half)broers en (half)zussen. Onder kinderen wordt ook verstaan: het inmiddels levend geboren kind dat ten tijde van het misdrijf was verwekt, maar nog niet geboren.

2.2 Aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf

Als een slachtoffer om het leven is gekomen is er geen aangifte. Wel doet de politie doorgaans ambtshalve onderzoek naar wat er is gebeurd. Het Schadefonds gebruikt de informatie voortvloeiend uit dit politieonderzoek of andere objectieve informatie om vast te stellen of voldoende duidelijk is wat er is gebeurd. De beoordeling van de aannemelijkheid gebeurt verder zoals is weergegeven in hoofdstuk 1.1.2.

2.3 Misdrijf voor 1 januari 2012

Het Schadefonds heeft bepaald dat nabestaanden van slachtoffers van geweldsmisdrijven gepleegd vóór 1 januari 2012 – de datum van invoering van de mogelijkheid van een tegemoetkoming bij overlijden – in principe ook aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming uit het Schadefonds. Voor hen geldt wel dat zij een geldige reden moeten hebben voor het indienen van een aanvraag buiten de indieningstermijn van tien jaar. Zie hiervoor ook onderdeel B. Daarnaast geldt ook de beperking dat nabestaanden die vóór 1 januari 2012 als nabestaande een aanvraag indienden en daarop een onherroepelijke beslissing hebben gekregen, niet alsnog in aanmerking kunnen komen voor een uitkering.

3. Nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten

Het Schadefonds kent sinds 1 juli 2016 ook tegemoetkomingen toe aan nabestaanden van slachtoffers die als gevolg van overtreding van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVV 1994) of artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) om het leven zijn gekomen. Als het slachtoffer door een overtreding van één van deze artikelen is overleden, wordt dit 'dood door schuld' genoemd.

3.1 Nabestaanden in de zin van de Wet

Dezelfde personen zoals staan vermeld in hoofdstuk 2.1 worden aangemerkt als nabestaanden.

3.2 Relevante wetsartikelen

Artikel 6 WVV 1994 (dood door schuld in het verkeer):

Het is eenieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat.

Artikel 175 WVV 1994:

- 1) Overtreding van artikel 6 wordt gestraft met:
 - a) gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander wordt gedood;
 - b) gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en zes maanden of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander lichamelijk letsel wordt toegebracht.
- 2) Indien de schuld bestaat in roekeloosheid, wordt overtreding van artikel 6 gestraft met:
 - a) gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander wordt gedood;
 - b) gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het een ongeval betreft waardoor een ander lichamelijk letsel wordt toegebracht.
- 3) Indien de schuldige verkeerde in de toestand, bedoeld in artikel 8, eerste, tweede, derde of vierde lid, dan wel na het feit niet heeft voldaan aan een bevel, gegeven krachtens artikel 163, tweede, zesde, achtste of negende lid, of indien het feit is veroorzaakt of mede is veroorzaakt doordat hij een krachtens deze wet vastgestelde maximumsnelheid in ernstige mate heeft overschreden, dan wel zeer dicht achter een ander voertuig is gaan rijden, geen voorrang heeft verleend of gevaarlijk heeft ingehaald kunnen de in het eerste en tweede lid bepaalde gevangenisstraffen met de helft worden verhoogd.

Artikel 307 Sr (dood door schuld in algemene zin):

- 1) Hij aan wiens schuld de dood van een ander te wijten is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
- 2) Indien de schuld bestaat in roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3.3 Schuld

Met schuld wordt bedoeld een aanmerkelijke mate van verwijtbare onvoorzichtigheid. De Hoge Raad heeft ten aanzien van verkeersdelicten bepaald dat het voor de vaststelling van de mate van schuld aankomt op het geheel van gedragingen van de verdachte, de aard en ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Dat brengt mee dat niet in zijn algemeenheid valt aan te geven of bij verkeerszaken één verkeersovertreding voldoende is voor de bewezenverklaring van schuld. Daarvoor zijn immers verschillende factoren van belang, zoals de aard en de concrete ernst van de verkeersovertreding en de omstandigheden waaronder die overtreding is begaan. Daarbij gaat het om het gedrag van de verdachte.

3.4 Aannemelijkheid van schuld

Een uitkering uit het Schadefonds is in beginsel mogelijk indien het aannemelijk is dat sprake is van het overlijden van een slachtoffer als rechtstreeks gevolg van een overtreding van artikel 6 WVV 1994 of door een misdrijf zoals bedoeld in artikel 307 Sr, ongeacht de gradatie van schuld.

Bij elke gradatie van schuld die past binnen de delictomschrijving van artikel 6 WVV 1994 in verbinding met artikel 175 WVV of binnen de delictomschrijving van artikel 307 Sr is dus een uitkering mogelijk.

3.5 Beoordeling 'schuld'

Om te beoordelen of aannemelijk is dat sprake is van 'schuld' in de zin van artikel 6 WVV 1994 of artikel 307 Sr, doorloopt het Schadefonds de volgende stappen.

- 1) Toedracht vaststellen;
- 2) Causaliteit vaststellen;
- 3) Normatief kader vaststellen:
 - a) Voorzienbaarheid vaststellen;
 - b) Wederrechtelijkheid vaststellen;
 - c) Aanmerkelijkheid vaststellen;
- 4) Verwijtbaarheid wordt aangenomen, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat hier geen sprake van is.

3.6 Objectieve informatie

Het Schadefonds kan in verband met de veelal feitelijke complexiteit in beginsel alleen de aannemelijkheid beoordelen indien er een afgerond politieonderzoek is of als er een beslissing omtrent vervolging (bijvoorbeeld een sepotbeslissing of beslissing tot dagvaarden) is genomen. Op dat moment heeft een bevoegde instantie al gekeken naar de juistheid van de feiten. De beoordeling kan namelijk alleen plaatsvinden als het feitencomplex van het incident op basis van objectieve informatie helder is. Alleen op basis van een heldere toedracht kan worden beoordeeld of sprake was van een aanmerkelijk onvoorzichtige gedraging. Het Schadefonds heeft zelf niet de mogelijkheid en deskundigheid om zelfstandig onderzoek te doen. De beoordeling van het feitencomplex kan daarnaast zeer technisch zijn.

Als het politieonderzoek nog niet is afgerond of als er nog geen beslissing omtrent vervolging is genomen, beoordeelt het Schadefonds de aanvraag op basis van de objectieve informatie die wel (al) aanwezig is. Mogelijk is deze informatie niet voldoende om een beslissing te kunnen nemen, omdat de toedracht (nog) niet helder is.

Bij verkeersdelicten is de Verkeersongevallenanalyse (VOA) onderdeel van het politieonderzoek. Het Schadefonds beoordeelt de aanvraag ook op basis van deze analyse. Andere informatiebronnen die het Schadefonds zou kunnen gebruiken voor de beoordeling van de aannemelijkheid, zijn rapporten van de Inspectie SZW en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, schadeaanvraagformulieren en deskundigenrapporten van bevoegde instanties zoals het NFI.

3.7 Uitspraken rechter en beslissingen Openbaar Ministerie

Het Schadefonds beoordeelt op basis van de objectieve informatie in beginsel zelfstandig of sprake is van een overtreding van artikel 6 WVV of artikel 307 Sr. Om tot een uitkering te komen hoeft in beginsel een verdachte niet te zijn veroordeeld. De uitspraak van de rechter en de beslissing van het Openbaar Ministerie (OM) spelen echter een belangrijke rol.

Afhankelijk van de overwegingen en conclusies van het OM of de rechter volgt het Schadefonds de beslissing of de uitspraak. Wel heeft het Schadefonds een eigen beoordelingsruimte: wordt een verdachte vrijgesproken, dan kan het Schadefonds in sommige gevallen toch beslissen een tegemoetkoming toe te kennen aan de nabestaande(n).

3.8 Schadevergoeding voor affectieschade door de verzekeraar

Sinds 1 januari 2019 komen – door de invoering van een schadevergoeding voor affectieschade in het Burgerlijk Wetboek – onder andere nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld door een bestuurder van een motorrijtuig in het verkeer in aanmerking voor een vergoeding voor affectieschade van de verzekeraar van de dader. Iedere eigenaar van een auto, motor, scooter, bromfiets of snorfiets is namelijk wettelijk verplicht een aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (op basis van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen, hierna: WAM) af te sluiten.

De aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen van de dader keert in alle gevallen uit aan slachtoffers van verkeersongelukken (en hun nabestaanden). Als de dader geen verzekering heeft of als er geen aanwijsbare dader/schuldige is neemt het Waarborgfonds Motorverkeer (hierna: Waarborgfonds) de schade-uitkering over (onder dezelfde voorwaarden als de originele verzekeraar).

Nu nabestaanden van verkeersslachtoffers van een ongeval met een motorrijtuig dat plaatsvond op of na 1 januari 2019 altijd een verhaalsmogelijkheid hebben op de verzekering van de veroorzaker of het Waarborgfonds, speelt het Schadefonds in beginsel voor deze groep nabestaanden geen rol meer. Het Schadefonds raadt aan de schade te verhalen op de verzekeraar van de veroorzaker van het ongeval.

Broers en zussen van het overleden slachtoffer komen niet in aanmerking voor een schadevergoeding door de verzekeraar of het Waarborgfonds. Deze nabestaanden zijn nadrukkelijk niet opgenomen in de kring der gerechtigden. Zoals uit de opsomming in hoofdstuk 2.1 blijkt, kunnen broers en zussen bij het Schadefonds wel in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

3.9 Misdrijf op of na 1 januari 1973

Een uitkering voor nabestaanden van slachtoffers dood door schulddelicten is mogelijk als het misdrijf gepleegd is op of na 1 januari 1973. Daarbij geldt wel de indieningstermijn van tien jaar.

4. Naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel

Het Schadefonds kent sinds 1 januari 2019 ook tegemoetkomingen toe aan naasten van slachtoffers die door een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf ernstig en blijvend letsel hebben opgelopen.

4.1 Aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf

De beoordeling van de aannemelijkheid van het gewelds- of seksueel misdrijf gebeurt zoals is weergegeven in hoofdstuk 1.1.2.

4.2 Naasten in de zin van de Wet

Dezelfde personen zoals staan vermeld in hoofdstuk 2.1 worden aangemerkt als naasten.

4.3 Ernstig en blijvend letsel

In artikel 3 van de Wet is opgenomen dat sprake moet zijn van ernstig en blijvend letsel als bedoeld in artikel 107, eerste lid, onder b, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW). In artikel 6:107 BW wordt geen verdere invulling gegeven aan het begrip ernstig en blijvend letsel. Het Schadefonds sluit voor de invulling van het begrip aan bij de bedoeling van de wetgever en op termijn bij de invulling door de rechtspraak.

4.3.1 De bedoeling van de wetgever

Voor een tegemoetkoming voor een naaste moet sprake zijn van uitzonderlijk ernstig letsel bij het slachtoffer. Er is in ieder geval sprake van ernstig en blijvend letsel indien dit leidt tot een blijvende functiestoornis van het lichaam van 70% of meer. De functiestoornis wordt bepaald aan de hand van de AMA-guides, een kwantificatiemodel voor invaliditeit van de American Medical Association. De functiestoornis van 70% is een indicatie. Het is aan de medisch adviseur om de individuele omstandigheden van het geval te beoordelen.

Ook kan sprake zijn van ernstig en blijvend letsel, als de lichamelijke component van het letsel minder ernstig is. Zo kan bijvoorbeeld hersenletsel dat leidt tot ernstige karakter- en gedragsveranderingen van het slachtoffer grote gevolgen hebben voor de naasten. Dit geldt ook voor letsel dat leidt tot het verlies of een ernstige verstoring van lichamelijk contact, zoals derdegraadsbrandwonden over grote delen van het lichaam of (mentaal) letsel dat ertoe leidt dat iemand onmogelijk nog voor zichzelf kan zorgen.

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel is opgenomen dat het vereiste 'blijvend' betekent dat het vooruitzicht ontbreekt dat de letselgevolgen na verloop van tijd verminderen, althans in een mate dat het letsel niet meer als ernstig valt aan te merken. In geval van blijvend letsel is de ommezwaai in het leven van het slachtoffer en de naaste in de regel het meest evident. Het gaat er dan ook om dat een naaste gedurende lange tijd op indringende wijze met de ingrijpende gevolgen van het gewelds- of seksueel misdrijf wordt geconfronteerd.

Voorbeelden van ernstig en blijvend lichamelijk letsel

- Functioneel verlies van beide ogen, met als gevolg algehele blindheid;
- Algeheel verlies van het vermogen tot spreken;
- Hoge dwarslaesie;
- Anatomisch verlies van beide armen;
- Ernstig traumatisch hersenletsel dat leidt tot ernstige karakter- en gedragsveranderingen van het slachtoffer.

Ook psychisch letsel kan ernstig en blijvend letsel zijn. Het letsel moet medisch objectiveerbaar zijn. Bij de beoordeling is de invloed van het ernstige en blijvende psychische letsel op het leven van het slachtoffer en de naaste van zwaarwegend belang.

4.3.2 Medisch advies

Het letsel van het slachtoffer wordt beoordeeld door de medisch adviseur van het Schadefonds op basis van medische gegevens van het slachtoffer.

4.3.3 Medische machtiging

Het Schadefonds heeft voor de beoordeling van de aanvraag van de naaste medische informatie nodig over het letsel van het slachtoffer. Het Schadefonds kan alleen medische informatie opvragen als de naaste een ondertekende machtiging van het slachtoffer aanlevert.

4.4 Aanvraag eigenlijke slachtoffer

Het heeft de voorkeur dat het eigenlijke slachtoffer ook een aanvraag indient. Dan kan het letsel van het slachtoffer beter worden beoordeeld. Dit is echter geen vereiste.

4.5 Misdrijf op of na 1 januari 2019

De tegemoetkoming voor een naaste van een slachtoffer met ernstig en blijvend letsel is mogelijk als dit letsel is veroorzaakt door een misdrijf dat is gepleegd op of na 1 januari 2019.

5. Beleid in geval van een grootschalig incident

Als een geweldsmisdrijf wordt aangemerkt als een grootschalig incident, dan is ruimer beleid van toepassing. Dit is te rechtvaardigen omdat de impact van de gebeurtenis op de samenleving als geheel groter is dan bij 'reguliere (gewelds- of seksuele) misdrijven'. Omdat niet altijd vaststaat of er sprake is van een terroristisch oogmerk en ook andersoortige aanslagen een vergelijkbare impact hebben op de samenleving, is het ruimere beleid van toepassing als sprake is van:

een geweldsmisdrijf - al dan niet met een terroristisch oogmerk - waarbij één of meerdere onschuldige en willekeurige burgers slachtoffer zijn geworden (gewond dan wel overleden) en het geweldsmisdrijf een grote impact heeft op de samenleving doordat, door de dreiging die uit is gegaan vanuit de dader, de burger het gevoel heeft kunnen hebben dat hij/zij net zo goed slachtoffer had kunnen zijn.

5.1 Kring der gerechtigden

De volgende personen kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming uit het Schadefonds in geval van een grootschalig incident:

- 1) Personen met fysiek letsel;
- 2) Personen die fysiek zijn bedreigd (zonder eigen fysiek letsel);
- 3) Personen die getuige zijn geweest en daardoor psychisch letsel hebben (zonder eigen fysiek letsel en zonder dat zij fysiek zijn bedreigd):
 - a) Waarnemers
 - b) Hulpverleners
 - i) Professionele hulpverleners
 - ii) Burgerhulpverleners;
- 4) Nabestaanden van overleden slachtoffers (die zelf het misdrijf niet hebben waargenomen/aanwezig waren bij het grootschalige incident);
- 5) Naasten van ernstig en blijvend gewonde slachtoffers (die zelf het grootschalige incident niet hebben waargenomen/aanwezig waren bij het misdrijf).

5.2 Toelichting per categorie

Ad 1 Personen met fysiek letsel

Slachtoffers met direct lichamelijk (fysiek) letsel vallen onder artikel 3 lid 1 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven als vaststaat dat hun letsel het gevolg is van het grootschalige incident. Personen die na het grootschalige incident tijdens het vluchten binnen het geografische gebied door verdrukking in de drukte gewond raken, worden ook aangemerkt als slachtoffer.¹

¹ Per grootschalig incident wordt een geografisch gebied voor wat betreft ruimte, tijd en afstand afgebakend waarbinnen een persoon zich moet hebben bevonden tijdens of direct na het grootschalige incident om aanspraak te kunnen maken op een tegemoetkoming.

Ad 2 Personen die fysiek zijn bedreigd (zonder eigen fysiek letsel)

Personen die tijdens het grootschalige incident fysiek zijn bedreigd, bijvoorbeeld door zich te bevinden in een afgebakende zone, komen in aanmerking voor een uitkering. Van een fysieke bedreiging kan in elk geval worden gesproken als een wapen in ruimte en tijd aanwezig was, binnen bruikbare afstand en de bedreiging op de persoon van aanvrager gericht was. Wanneer personen tijdens het grootschalige incident fysiek zijn bedreigd, wordt ernstig psychisch letsel voorondersteld, ongeacht of zij daarbij zelf ernstig fysiek of psychisch letsel opliepen.

Bij de situatie dat er een voertuig inrijdt op een menigte wordt aangenomen dat ook sprake is van een fysieke bedreiging, voor zover de persoon zich binnen de vastgestelde afgebakende zone bevond ten tijde van het inrijden (zie voetnoot).

Ad 3 Personen die getuige zijn geweest en daardoor psychisch letsel hebben (zonder eigen fysiek letsel en zonder dat zij fysiek zijn bedreigd): waarnemer

Als waarnemer wordt aangemerkt: iemand die het grootschalige incident heeft waargenomen of een slachtoffer onverwachts op de plaats delict heeft aangetroffen.

Ad 3a Waarnemers

Hiervoor gelden de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 1.3.

Ad 3b Hulpverleners

Burgerhulpverlener: de persoon die na het grootschalig incident het afgebakende gebied betreedt om hulp te verlenen aan voor hem of haar onbekende personen. Op niveau van de individuele casus wordt bepaald wat onder 'hulpverleners' wordt verstaan. Voor de beoordeling of de burgerhulpverlener in aanmerking komt voor een tegemoetkoming gelden de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 1.3.3.

Professionele hulpverlener: in geval van een grootschalig incident komt de professionele hulpverlener ook in aanmerking voor een tegemoetkoming indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er geen sprake is van een voorliggende (financiële) voorziening (door de werkgever) en;
- er een diagnose ten aanzien van het psychisch letsel is gesteld door een
- therapeut/behandelaar die voor het stellen van de diagnose een BIG-registratie, NIP-dienstmerk met BAPD of NVO-registratie met BAD heeft.

Ad 4 Nabestaanden van overleden slachtoffers

Nabestaanden komen op grond van art. 3 lid 2 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in aanmerking voor een tegemoetkoming.

Ad 5 Naasten van ernstig en blijvend gewonde slachtoffers (die zelf het grootschalig incident niet hebben waargenomen/aanwezig waren bij het misdrijf)

Ook naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel komen in aanmerking voor een uitkering. Er moet sprake zijn van ernstig en blijvend letsel als bedoeld in artikel 107 eerste lid, onder b van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

Dezelfde personen als in het reguliere beleid kunnen als naasten en nabestaanden worden aangemerkt (hoofdstukken 3 en 4).

5.3 Hoogte uitkeringen

- Bij personen met fysiek letsel door een grootschalig incident wordt ernstig psychisch letsel voorondersteld en letselcategorie 1 toegekend. Als het daadwerkelijk opgelopen lichamelijke en/of psychische letsel ernstiger is (op basis van deel 1A en B en deel 2B van de letsellijst) of op basis van deel 2A van de letsellijst het vooronderstelde letsel in een hogere categorie past, wordt de daarbij passende (hogere) uitkering toegekend.
- Bij personen die fysiek letsel hebben opgelopen door verdrukking tijdens het vluchten na het grootschalig incident wordt op basis van het daadwerkelijke letsel bepaald of er sprake is van ernstig letsel. Op basis van het daadwerkelijke letsel wordt de hoogte van de uitkering bepaald.
- Bij personen die fysiek zijn bedreigd en daardoor psychisch letsel hebben (zonder eigen fysiek letsel) wordt ernstig psychisch letsel voorondersteld en letselcategorie 1 toegekend. Tenzij het vooronderstelde psychische letsel op basis van deel 2A van de letsellijst of het daadwerkelijk opgelopen psychische letsel op basis van deel 2B van de letsellijst ernstiger is. Dan wordt de daarbij (hogere) passende letselcategorie toegekend.

- Bij personen met psychisch letsel door waarneming wordt aangesloten bij het reguliere beleid ten aanzien van psychisch letsel door waarneming.
- Bij de professionele hulpverleners en de burgerhulpverleners wordt de letselcategorie bepaald (conform deel 2b van de letsellijst).
- Nabestaanden van overleden slachtoffers (die zelf het misdrijf niet hebben waargenomen/aanwezig waren bij het misdrijf) krijgen in geval van een grootschalig incident - conform het reguliere beleid - letselcategorie 3 toegekend. Deze uitkering kan worden aangevuld met een uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud.
- Naasten van ernstig en blijvend gewonde slachtoffers (die zelf het misdrijf niet hebben waargenomen/aanwezig waren bij het misdrijf) krijgen in geval van een grootschalig incident – conform het reguliere beleid – letselcategorie 3 toegekend.

5.4 Samenloop

Bij een grootschalig incident kan de situatie zich voordoen dat een persoon op basis van het hierboven beschreven beleid in verschillende hoedanigheden in aanmerking komt voor meerdere uitkeringen. In dat geval is het reguliere beleid met betrekking tot de samenloop van toepassing. Zie hiervoor hoofdstuk E.4.

5.5 Verrekening

In beginsel wordt in geval van een grootschalig incident het reguliere beleid met betrekking tot verrekenen toegepast. Wel kunnen zich situaties voordoen waardoor het reguliere beleid niet goed toepasbaar is. Per situatie zal dan moeten worden bekeken hoe hier mee omgegaan moet worden. In geval van crowdfunding beoordeelt het Schadefonds of de ingezamelde bedragen verrekend dienen te worden met de tegemoetkomingen uit het Schadefonds. Dit hangt af van het doel van de ingezamelde bedragen.

5.6 Voorschot

Het is denkbaar dat naasten een beroep doen op een voorschot om naar Nederland te komen om bijvoorbeeld de naaste bij te staan of het lichaam van een overleden slachtoffer te identificeren. Er zal dan niet veel tijd zijn om te beoordelen of het eigenlijke slachtoffer in aanmerking komt voor een uitkering.

Een voorschot aan nabestaanden kan direct worden gedaan, zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet. Als hier onduidelijkheid over is, kan de zaak worden voorgelegd aan de directeur-secretaris en de voorzitter van de Commissie. Zij hebben in onderling overleg de bevoegdheid te beslissen of in dat individuele geval zonder een volledige toets van de wettelijke criteria een voorschot kan worden toegekend.

De hoogte van het voorschot is, conform regulier beleid, € 5.000 per nabestaande, waarbij aan maximaal twee nabestaanden een voorschot kan worden toegekend. Later kan dan eventueel nog een aanvullende uitkering worden gedaan voor de daadwerkelijk gemaakte uitvaart- en reiskosten.

Een verzoek om een voorschot kan - met een voorraagsverzoek worden ingediend, waarop in ieder geval de volgende gegevens zijn opgegeven:

- Naam en adres nabestaande
- Rekeningnummer (incl. BIC/SWIFT code)
- Naam slachtoffer
- Relatie tot slachtoffer
- Datum misdrijf/overlijden slachtoffer
- Reden voorschot
- Kopie ID-bewijs

Een voorschot aan een naaste van een levend slachtoffer is meestal niet mogelijk. Een naaste kan immers alleen een uitkering krijgen als het slachtoffer ernstig en blijvend letsel heeft en dit kan meestal niet direct na het misdrijf al worden vastgesteld. Een mogelijkheid is wel om in voorkomende gevallen een voorschot aan het slachtoffer zelf toe te kennen waarmee de naaste de reiskosten naar Nederland kan bekostigen. Dan dient echter wel het slachtoffer zelf het verzoek om een voorschot in te dienen en het voorschotbedrag zal dan ook worden overgemaakt naar het door het slachtoffer opgegeven rekeningnummer.

Het Schadefonds streeft ernaar om op de dag van het verzoek om een voorschot een beslissing op het verzoek te nemen. Het toegekende bedrag wordt dan uiterlijk de volgende dag op de rekening van de aanvrager gestort.

Overige wettelijke criteria

A. In Nederland of in Caribisch Nederland

Voor alle groepen geldt op grond van artikel 3 lid 1 van de Wet dat het misdrijf in Nederland of aan boord van een Nederlands (lucht)vaartuig buiten Nederland moet hebben plaatsgevonden. Onder Nederland worden ook verstaan de territoriale wateren van Nederland. Op grond van artikel 20 van de Wet kan ook een uitkering worden gedaan als het misdrijf heeft plaatsgevonden in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Meer informatie hierover is te vinden op de website www.schadefondscn.com.

Voor opzettelijke geweldsmisdrijven gepleegd op Aruba, Curaçao en Sint Maarten kan volgens de Wet geen uitkering worden verstrekt.

Mensenhandel heeft vaak grensoverschrijdende aspecten in zich. Om te bepalen of sprake is van mensenhandel kijkt het Schadefonds naar wat er in Nederland én in het buitenland is gebeurd. Voor de beoordeling van het letsel worden de handelingen in het buitenland echter niet meegenomen. Beoordeeld wordt of het slachtoffer van mensenhandel door de handelingen in Nederland ernstig letsel heeft opgelopen. Om een aanvraag te kunnen indienen is de nationaliteit of woonplaats van het slachtoffer niet van belang.

B. Indieningstermijn

Voor slachtoffers en naasten geldt dat een aanvraag moet worden ingediend binnen tien jaar na de dag waarop het gewelds- of seksueel misdrijf is gepleegd. Voor een nabestaande begint deze termijn te lopen van de dag van het overlijden van het slachtoffer. Dit staat in artikel 7 van de Wet.

In het geval van minderjarige slachtoffers begint het tellen van de indieningstermijn van tien jaar vanaf meerderjarigheid (18 jaar). Hetzelfde geldt voor minderjarige nabestaanden en naasten.

Overschrijding indieningstermijn

Indien de aanvraag niet binnen tien jaar na de dag waarop het gewelds- of seksueel misdrijf is gepleegd wordt ingediend, wordt de aanvraag afgewezen, tenzij de aanvrager een geldige reden heeft voor het feit dat hij de aanvraag niet eerder indiende. Het Schadefonds beoordeelt dan of de aanvraag toch in behandeling kan worden genomen. Een na afloop van de termijn ingediende aanvraag wordt toch behandeld als de aanvraag zo spoedig is ingediend als redelijkerwijs kon worden verlangd.

Het niet op de hoogte zijn van het bestaan van het Schadefonds is geen geldige reden voor overschrijding van de indieningstermijn. Psychische overmacht kan wel een geldige reden voor een te laat ingediende aanvraag zijn. Er moet dan wel sprake zijn van omstandigheden die verband houden met het misdrijf en die de aanvrager redelijkerwijs hebben verhindert eerder een aanvraag bij het Schadefonds in te dienen. Daarbij kan in de eerste plaats aan minderjarige slachtoffers van seksuele misdrijven worden gedacht. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt namelijk dat deze groep aanvragers (over het algemeen slachtoffers van seksuele misdrijven) vaak een lange periode klachten ervaart en een lange tijd nodig heeft om de gebeurtenis(sen) te verwerken.

Van een aanvrager wordt verwacht dat hij zijn aanvraag zo spoedig mogelijk als redelijkerwijs mogelijk indient nadat hij bekend is geworden met de gevolgen van het misdrijf en een zodanige fase van het verwerkingsproces heeft bereikt dat de aanvrager in staat is om een aanvraag in te dienen.

De aanvrager moet de opgegeven reden voor termijnoverschrijding onderbouwen. Dat kan bijvoorbeeld doormiddel van:

- medische informatie over een (op latere leeftijd gestarte) behandeling voor psychische klachten die verband houden met het misdrijf
- een op latere datum gedane aangifte of melding bij de politie

Indien er lange tijd zit tussen het misdrijf en de aanvraag bestaat de kans dat de aanvraag niet goed te beoordelen is. Hoe langer geleden het misdrijf plaatsvond, hoe moeilijker het is om bepaalde stukken, zoals het proces-verbaal, te achterhalen. Dit kan leiden tot een afwijzing van de aanvraag.

Misdrijf voor 1 januari 1973

Een uitkering voor een misdrijf dat vóór 1 januari 1973 is gepleegd, is niet mogelijk. Dat staat in artikel 23 lid 2 van de Wet. Als een gewelds- of seksueel misdrijf voor 1 januari 1973 is begonnen en na 1 januari 1973 is geëindigd, dan is het wel mogelijk een aanvraag in te dienen. In dat geval moet de aanvrager uiteraard wel een geldige reden hebben voor overschrijding van de indieningstermijn van tien jaar. Het Schadefonds beoordeelt dan of een uitkering kan worden toegekend voor de feiten die zijn gepleegd op of na 1 januari 1973.

C. Eigen aandeel

C.1 Algemeen

Een uitkering kan achterwege blijven of op een lager bedrag worden bepaald, als de toegebrachte schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan het slachtoffer is toe te rekenen. Dit staat in artikel 5 van de Wet en wordt het 'eigen aandeel' van het slachtoffer genoemd.

De gedachte achter deze bepaling is dat het Schadefonds is opgericht om mensen, die buiten hun schuld slachtoffer worden van geweld, een financiële tegemoetkoming te bieden in hun schade. Als het slachtoffer een eigen aandeel heeft in het geweld is deze tegemoetkoming in principe niet passend, omdat deze moet worden gezien als een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. De tegemoetkoming wordt namelijk gefinancierd uit gemeenschapsgeld.

Voor de beoordeling van het eigen aandeel gaat het Schadefonds na of het slachtoffer het geweldsmisdrijf had kunnen en moeten voorkomen. Hierbij kijkt het of het slachtoffer zichzelf onnodig in een situatie heeft gebracht waarin hij geweld kon en moest verwachten.

Als sprake is van een eigen aandeel, kan het Schadefonds een aanvraag volledig afwijzen of de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Als het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststelt, kan het 25%, 50% of 75% toekennen van de uitkering die het slachtoffer had gekregen als hij geen eigen aandeel zou hebben gehad.

Hieronder is een aantal situaties van eigen aandeel beschreven. Daarbij is aangegeven hoe het Schadefonds deze situaties beoordeelt. Let wel op: dit zijn uitgangspunten. Of het Schadefonds een aanvraag volledig afwijst of de uitkering op een lager bedrag vaststelt, bepaalt het uiteindelijk aan de hand van de aard en de ernst van het verwijt dat het slachtoffer kan worden gemaakt, gezien in het licht van het geweld dat tegen hem is gebruikt. Hierbij wordt rekening gehouden met alle omstandigheden van het geval.

- Als het slachtoffer als eerste geweld heeft gebruikt, en de dader hierop een gelijkwaardige reactie heeft gegeven (dus geen disproportioneel geweld van de dader), dan wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Als het geweld van de dader niet in verhouding staat tot wat het slachtoffer te verwijten valt en het slachtoffer zeer ernstig letsel heeft opgelopen (in beginsel letselcategorie 4 of hoger), dan wordt het geweld van de dader als disproportioneel aangemerkt. Het uitgangspunt is dan dat 50% van de uitkering wordt toegekend.
- Als het slachtoffer de confrontatie met de dader heeft opgezocht of heeft bijgedragen aan de escalatie van een situatie, zonder daarbij geweld te gebruiken, kan het Schadefonds de uitkering op een lager bedrag vaststellen. Het uitgangspunt is dan dat 75% van de uitkering wordt toegekend.
- Wanneer sprake is van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer onder invloed was van alcohol/drugs en zich uitdagend en/of beledigend heeft gedragen, dan is het uitgangspunt dat 50% van de uitkering wordt toegekend als dit gedrag de aanleiding is geweest voor het geweld. De reden om in deze gevallen niet 75% maar 50% van de uitkering toe te kennen, is dat het in het algemeen bekend is dat de gemoederen tijdens het uitgaan makkelijk hoog op kunnen lopen en tot geweld kunnen leiden.
- Als een aanvrager zich bewust in het soft- of harddrugsmilieu begeeft (hieronder wordt ook verstaan het bewust verlenen van diensten en/of het verstrekken van goederen aan personen in dit milieu) en het geweldsmisdrijf hiervan een gevolg is, wijst het Schadefonds een aanvraag volledig af. Hetzelfde geldt voor geweldsmisdrijven die verband houden met wapenhandel. Bij drugs- en wapenhandel wordt namelijk regelmatig geweld gebruikt om conflicten en onenigheden op te lossen, om iemands positie in het milieu te versterken of om geld, drugs en/of wapens afhandig te maken.
- Ook als het slachtoffer naar aanleiding van andersoortige (illegale) activiteiten (zoals het verkopen van nagemaakte merkartikelen, oplichtingspraktijken of deelname aan een illegaal pokertoernooi) slachtoffer wordt van geweld, kan sprake zijn van een eigen aandeel. Het Schadefonds beoordeelt dan het aandeel dat het slachtoffer in het gehele voorval heeft gehad. Op basis hiervan bepaalt het of de uitkering op een lager bedrag wordt vastgesteld of dat de aanvraag volledig wordt afgewezen.

C.2 Eigen aandeel bij minderjarigen

Het Schadefonds is van mening dat een jeugdige leeftijd een reden kan zijn om bepaalde gedragingen niet of in mindere mate aan iemand toe te rekenen. Hiermee sluit het Schadefonds aan bij de achtergrond van het jeugdstrafrecht. Voor beoordeling van het eigen aandeel van een minderjarig slachtoffer maakt het Schadefonds onderscheid tussen drie leeftijdscategorieën: 0 t/m 11 jaar, 12 t/m 15 jaar en 16 t/m 17 jaar.

- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 0 t/m 11 jaar is het uitgangspunt dat de uitkering niet op een lager bedrag wordt vastgesteld.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 12 t/m 15 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) ten minste 50% van de uitkering wordt toegekend. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om toch 25% van de uitkering toe te kennen of een aanvraag volledig af te wijzen.
- Bij eigen aandeel van minderjarigen van 16 en 17 jaar is het uitgangspunt dat (afhankelijk van de mate van eigen aandeel) de aanvraag niet volledig wordt afgewezen, maar op een lager bedrag (25%, 50% of 75% van de uitkering) wordt vastgesteld. De ernst van het feit (bijvoorbeeld drugshandel of moord), de persoonlijkheid van het slachtoffer en de omstandigheden van het geval kunnen soms echter aanleiding geven om een aanvraag toch volledig af te wijzen.

C.3 Eigen aandeel bij waarnemers

Het eigen aandeel van het eigenlijke slachtoffer speelt geen rol bij de beoordeling van de aanvraag van een waarnemer met psychische schade. Het eigen aandeel van de waarnemer in het voorval wordt beoordeeld zoals in hoofdstuk C.1 en C.2 is weergegeven.

C.4 Eigen aandeel bij nabestaanden

Als een nabestaande een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het overleden slachtoffer in het geweldsmisdrijf of het dood door schuld delict als naar de eventuele betrokkenheid van de nabestaande. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer de aanvraag van het slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, volledig zou zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en is om die reden om het leven gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande volledig af.

Wanneer het overleden slachtoffer, als deze nog in leven was geweest, alleen zou zijn gekort op zijn uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met messteken om het leven is gebracht), wijst het Schadefonds de aanvraag van de nabestaande in principe volledig toe.

Als de nabestaande zelf een eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer is overleden, beoordeelt het Schadefonds per individueel geval of en in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de uitkering.

C.5 Eigen aandeel bij naasten

Als een naaste een aanvraag heeft ingediend, kijkt het Schadefonds zowel naar het eigen aandeel van het slachtoffer in het geweldsmisdrijf als naar de eventuele betrokkenheid van de naaste. Op basis van het oordeel over het eigen aandeel en de betrokkenheid kan het Schadefonds de aanvraag alleen volledig afwijzen of toewijzen. Er wordt dus geen korting op de uitkering toegepast.

Wanneer het slachtoffer zelf een aanvraag heeft ingediend of zou hebben ingediend en deze is of zou volledig zijn afgewezen (het slachtoffer handelde bijvoorbeeld in harddrugs en heeft om die reden door een misdrijf letsel opgelopen), wijst het Schadefonds de aanvraag van de naaste volledig af.

Wanneer het slachtoffer zelf een aanvraag heeft of zou hebben ingediend en alleen zou zijn gekort op de uitkering (hij heeft bijvoorbeeld tijdens het uitgaan iemand beledigd, waarna hij met mes is gestoken en letsel heeft opgelopen), wijst het Schadefonds de aanvraag van de naaste in principe volledig toe.

Als de naaste zelf een eigen aandeel heeft gehad in het geweldsmisdrijf waarbij het slachtoffer letsel heeft opgelopen, beoordeelt het Schadefonds per individueel geval of en in hoeverre hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de uitkering.

D. Schade op andere wijze vergoed

Het Schadefonds houdt bij het geven van een uitkering rekening met de schadevergoeding die het slachtoffer, de nabestaande of de naaste langs burgerrechtelijke weg kan verhalen of heeft verhaald en met overige vergoedingen van schade die als gevolg van het misdrijf aan het slachtoffer zijn of kunnen worden verstrekt (artikel 6 lid 1 van de Wet). Een voorbeeld van overige vergoedingen is een ingezameld bedrag via crowdfunding. Als de schade van het slachtoffer, de nabestaande of de naaste al op andere wijze is vergoed, dan is een uitkering uit het Schadefonds niet mogelijk. De tegemoetkoming uit het Schadefonds is immers bedoeld als vangnet en wordt alleen toegewezen in het geval op de dader geen schade kan worden verhaald. De uitkering heeft daarmee uitdrukkelijk een voorwaardelijk en tegemoetkomend karakter.

D.1 Schadevergoedingen waarmee het Schadefonds rekening houdt

De uitkeringen van het Schadefonds zijn bedoeld als tegemoetkoming in immateriële schade en financiële schade, die een rechtstreeks gevolg zijn van letsel of overlijden door een gewelds- of seksueel misdrijf. De uitkeringen zijn echter ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet is bepaald welk gedeelte van de uitkeringen bedoeld is voor welke schade. Onder financiële schade verstaat het Schadefonds: kosten voor herstel (van het letsel) en schade wegens verlies van arbeidsvermogen. Is een vergoeding voor deze twee schadeposten of voor immateriële schade al op andere wijze ontvangen, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding in mindering op de uitkering. Ten aanzien van kosten van herstel gaat het Schadefonds uit van vergoedingen (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering) van de kosten die niet door de zorgverzekeraar zijn vergoed. Indien de zorgverzekeraar kosten van herstel (van het letsel) heeft vergoed, dan brengt het Schadefonds deze vergoeding dus niet in mindering op de uitkering.

Vergoedingen voor zaakschade en vergoedingen voor proceskosten brengt het Schadefonds niet in mindering op de uitkering. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor vergoedingen voor telefoon-, reis- en beveiligingskosten.

Als de (civiele) rechter een vordering wegens affectieschade heeft toegewezen aan de nabestaande of naaste (die moet worden betaald door de dader) of als de aansprakelijkheidsverzekering van de dader een vergoeding wegens affectieschade heeft uitgekeerd, dan blijft een uitkering uit het Schadefonds achterwege. De schadevergoeding van de dader of de verzekering is namelijk in beginsel hoger dan de uitkering uit het Schadefonds.

Eventuele vergoedingen voor uitvaartkosten of derving van levensonderhoud verrekenen het Schadefonds alleen met de uitkering als voor deze schadeposten een aparte uitkering wordt of is verstrekt.

Een toegewezen vordering door de civiele rechter wegens 'shockschade' wordt in mindering gebracht op de uitkering voor de waarnemer die psychisch letsel opliep door getuige te zijn van een gewelds- of seksueel misdrijf of direct geconfronteerd te zijn met de gevolgen van een gewelds- of seksueel misdrijf.

In geval van crowdfunding verrekenen het Schadefonds in beginsel niet, tenzij duidelijk sprake is van overlap met de specifieke uitkeringen voor uitvaarkosten of derving van levensonderhoud.

D.2 Verrekenen en terugvorderen

De in hoofdstuk D.1 genoemde schadevergoedingen brengt het Schadefonds in mindering op de uitkering. Het Schadefonds noemt dit verrekenen.

Verrekenen tijdens de behandeling van de aanvraag

Wanneer tijdens de behandeling van een aanvraag duidelijk is dat bepaalde schade op andere wijze (deels) is vergoed (bijvoorbeeld door de dader, een werkgever als het gewelds- of seksueel misdrijf tijdens de uitoefening van het werk plaatsvond, of een WA-verzekering), dan brengt het Schadefonds deze vergoeding in mindering op de uitkering (artikel 6 lid 2 van de Wet).

Achteraf verrekenen via het CJIB

Wanneer de schade door de dader zal gaan worden vergoed nadat het Schadefonds een uitkering heeft verstrekt, kan het Schadefonds achteraf bepalen dat deze schadevergoeding met de uitkering wordt verrekend (artikel 6 lid 3 van de Wet). Dit gaat als volgt.

Als een dader door de strafrechter is veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan een slachtoffer, zal het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) deze schadevergoeding bij de dader incasseren. Het CJIB meldt periodiek aan het Schadefonds welke schadevergoedingen het in verband met geweldsmisdrijven incasseert.

Het Schadefonds onderzoekt dan of het CJIB schadevergoedingen zal incasseren voor slachtoffers die ook al een uitkering van het Schadefonds hebben ontvangen. Als een schadevergoeding en uitkering betrekking hebben op dezelfde schade van een slachtoffer, dan meldt het Schadefonds dit bij het CJIB.

Het CJIB maakt het overlappende deel van de te incasseren schadevergoeding vervolgens over aan het Schadefonds in plaats van aan het slachtoffer, omdat het slachtoffer voor de betreffende schade al een uitkering van het Schadefonds heeft ontvangen. Het slachtoffer ontvangt over deze verrekening een beslissing van het Schadefonds.

Terugvorderen bij het slachtoffer

Als een slachtoffer een schadevergoeding ontvangt (bijvoorbeeld van de dader, een werkgever of verzekering), en het slachtoffer heeft voor dezelfde schade eerder al een uitkering van het Schadefonds ontvangen, dan vordert het Schadefonds het dubbel ontvangen geld terug bij het slachtoffer. Hierover ontvangt het slachtoffer een beslissing, waarin staat welk bedrag aan het Schadefonds moet worden terugbetaald.

Verrekenen bij eigen aandeel

Als de uitkering van het Schadefonds is gekort wegens eigen aandeel van het slachtoffer, en het slachtoffer heeft een deel van zijn schade op een andere manier vergoed gekregen, dan wordt deze schadevergoeding ook verrekend met de uitkering. Voor de verrekening gaat het Schadefonds uit van de gekorte uitkering.

D.3 Verhaal op de dader

Gelet op artikel 6 van de Wet verwacht het Schadefonds van het slachtoffer dat het zijn schade zo veel mogelijk verhaalt op de dader (als deze bekend is). Dit kan het slachtoffer doen door zich te voegen in de strafzaak of door de schade langs civielrechtelijke weg te verhalen op de dader of diens verzekering. Het slachtoffer kan ook een schikking met de dader treffen. Als dit een schikking tegen finale kwijting is, verstrekt het Schadefonds in principe geen uitkering.

Om voor een uitkering van het Schadefonds in aanmerking te komen, is het echter niet vereist dat een slachtoffer (eerst) de dader aanspreekt. Een dader kan namelijk onbekend zijn gebleven of het slachtoffer kan een goede reden hebben om de dader niet aan te spreken.

D.4 Verhaal op de werkgever

Als een werknemer een gewelds- of seksueel misdrijf overkomt tijdens de uitoefening van zijn beroep, behoort de werkgever soms voor de schade in te staan. Het Schadefonds verwacht van het slachtoffer dat het eerst de werkgever aanspreekt voor de geleden schade. Toch vergoedt over het algemeen de werkgever niet altijd alle schade. Als dit het geval is, dan kan het slachtoffer een beroep op het Schadefonds doen.

De uitkering

E. Tegemoetkomend karakter

Als aan alle wettelijke vereisten is voldaan (zie hoofdstuk 1), komt een slachtoffer, een nabestaande of een naaste in aanmerking voor een uitkering. De uitkering wordt naar redelijkheid en billijkheid bepaald en is niet hoger dan het bedrag van de door het letsel of overlijden veroorzaakte schade. Dat staat in artikel 4 van de Wet. Om deze reden heeft de uitkering een tegemoetkomend karakter. Dit tegemoetkomende karakter komt ook naar voren in de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijven. In artikel 1 van deze regeling is bepaald dat het Schadefonds is gebonden aan maximumbedragen.

De uitkering is een maatschappelijke uiting van solidariteit en een blijk van erkenning van het onrecht en leed dat een slachtoffer, nabestaande of naaste is overkomen namens de samenleving, gegeven vanuit de overheid. Zij wordt betaald uit belastinggeld en heeft – gelet op het tegemoetkomende karakter – niet tot doel alle schade te dekken. De uitkering is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer, de nabestaande of de naaste (financieel) vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding ervan.

Welke bedragen het Schadefonds aan elke groep uitkeert en op welke schade de tegemoetkoming ziet, wordt in dit hoofdstuk toegelicht.

E.1 De uitkering aan het slachtoffer met letsel

Aard van de uitkering

De uitkering die het Schadefonds verstrekt aan slachtoffers met ernstig fysiek en/of psychisch letsel is een tegemoetkoming voor het overkomen onrecht en leed (immateriële schade) en eventuele financiële schade die hierdoor is geleden, zoals kosten voor medische hulp en vermindering van inkomsten. Het Schadefonds keert ongedifferentieerd uit, dat wil zeggen niet apart voor immateriële schade en financiële schade.

Hoe wordt de uitkering bij letsel bepaald?

Het Schadefonds kan een uitkering verstrekken aan slachtoffers van (gewelds)misdrijven, die daardoor ernstig fysiek of psychisch letsel hebben opgelopen. Bij het bepalen van de hoogte van de uitkering gebruikt het Schadefonds zes letselcategorieën, waaraan zes oplopende vaste bedragen zijn gekoppeld. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

<i>Letselcategorie</i>	<i>Uitkering</i>
1	€ 1.000
2	€ 2.500
3	€ 5.000
4	€ 10.000
5	€ 20.000
6	€ 35.000

De hoogte van de uitkering hangt af van de ernst en gevolgen van het fysieke of psychische letsel en de omstandigheden waaronder het gewelds- of seksueel misdrijf is gepleegd. Hierbij geldt: hoe ernstiger het letsel, de gevolgen en de omstandigheden zijn, hoe hoger de letselcategorie en de bijbehorende uitkering.

Aan de hand van de letsellijst (zie hoofdstuk 1.2.2) bepaalt het Schadefonds of het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past. Het Schadefonds kan ook zijn medisch adviseur vragen het letsel te beoordelen en een advies te geven in welke letselcategorie het past (zie hoofdstuk 1.2.4).

Als het opgelopen letsel in één van de letselcategorieën past, dan is het bedrag dat bij die letselcategorie hoort de uitkering die het slachtoffer krijgt.

De uitkering aan de waarnemer

De ernst van het psychisch letsel van de waarnemer moet objectief worden vastgesteld. Als het psychisch letsel ernstig is, dan bepaalt het Schadefonds welke letselcategorie hierbij past. Deze letselcategorie bepaalt dan de hoogte van de uitkering.

Een minderjarige die huiselijk geweld stelselmatig heeft waargenomen krijgt een uitkering voor psychisch letsel, dat past in letselcategorie 2.

E.2 De uitkering aan de nabestaande

Hoe wordt de uitkering bij overlijden bepaald?

Het Schadefonds kan uitkeringen verstrekken aan nabestaanden van slachtoffers, die door een gewelds- of seksueel misdrijf of dood door schuld delict zijn overleden. Wie het Schadefonds als nabestaanden aanmerkt staat in hoofdstuk 2.1.

De uitkering voor een nabestaande bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 (letselcategorie 3). Dit bedrag is een tegemoetkoming voor het leed van de nabestaande (immateriële schade) en de eventuele verdere financiële schade, die het gevolg kan zijn van het overlijden. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Het vaste bedrag beoogt echter geen tegemoetkoming te bieden in eventuele uitvaartkosten en derving van levensonderhoud. Het vaste bedrag dat wordt uitgekeerd is – net als bij slachtoffers – ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële en welk deel op financiële schade.

Het vaste bedrag kan worden aangevuld met twee aparte uitkeringen voor:

- uitvaartkosten
- derving van levensonderhoud

Uitvaartkosten

Als een slachtoffer door een gewelds- of seksueel misdrijf of dood door schuld delict is overleden, kunnen de niet-vergoede uitvaartkosten voor uitkering in aanmerking komen. Wie kan aantonen dat hij de uitvaartkosten heeft gemaakt, kan een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in deze kosten. Dit hoeft dus niet een nabestaande te zijn.

Uitvaartkosten zijn alle kosten die redelijkerwijs betrekking hebben op de begrafenis of crematie van het overleden slachtoffer. Daaronder vallen bijvoorbeeld alle kosten die de uitvaartonderneming in rekening brengt en eventueel nog afzonderlijke kosten voor bijvoorbeeld de bloemen of de koffietafel. Ook de kosten van de grafsteen of urn en grafrechten vallen eronder.

Voor de "koop" van een particulier graf (grafrechten) geldt dat alleen de kosten voor een periode van 10 of 20 jaar, inclusief de bijbehorende vaste onderhoudsbijdrage, voor uitkering in aanmerking kan komen. Een aanvullende aanvraag indienen voor kosten na verloop van deze periode is niet mogelijk.

Reis- en verblijfskosten van maximaal twee familieleden van de overledene, die voor de begrafenis naar het buitenland gaan of vanuit het buitenland overkomen, kunnen ook in de uitkering betrokken worden. Dit geldt ook voor de extra kosten die worden gemaakt als de overledene in het buitenland begraven wordt. Hieronder vallen ook de kosten voor het overbrengen van de overledene naar het buitenland en de reis- en verblijfskosten van maximaal twee familieleden.

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor uitvaartkosten die niet zijn vergoed door bijvoorbeeld de dader of een uitvaartverzekering.

Hoogte uitkering uitvaartkosten

Per overleden slachtoffer kan voor de uitvaartkosten een uitkering van maximaal € 7.500 worden verstrekt. Dit maximumbedrag geldt dus ook als de werkelijke kosten hoger waren.

Bewijs uitvaartkosten

De uitvaartkosten moeten worden onderbouwd. Dit kan bijvoorbeeld met nota's. Als een uitvaartverzekering bepaalde kosten heeft vergoed, moet deze vergoeding worden onderbouwd met een verzekeringsspecificatie. Eventuele vergoedingen door de dader moeten ook worden opgegeven.

Derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud is de schade van nabestaanden door het wegvallen van het inkomen van het overleden slachtoffer. Een uitkering voor deze schadepost is een tegemoetkoming in deze schade, en moet de nabestaande enigszins helpen zijn levensstandaard (tijdelijk) voort te zetten.

Nabestaanden die in aanmerking kunnen komen voor een uitkering voor deze schadepost zijn:

- de achtergebleven (on)gehuwde partner van de overledene,
- de minderjarige afhankelijke kinderen (dit zijn kinderen waarvan de overledene in het onderhoud voorzag), en
- de meerderjarige kinderen (van 18 tot en met 20 jaar) die een voltijd opleiding in het voortgezet of vervolgonderwijs volgen, waarin de overledene (gedeeltelijk) voorzag.

Het Schadefonds kan verschillende vaste bedragen uitkeren voor derving van levensonderhoud. De hoogte van het uitkeren bedrag hangt af van:

- het inkomen van de overledene,
- het inkomen van de achtergebleven (on)gehuwd partner,
- de verhouding van de nabestaande tot de overledene ((on)gehuwd partner of afhankelijk kind), en
- als de nabestaande een afhankelijk kind is: de leeftijd.

Hoogte uitkering derving van levensonderhoud:

- Als de overledene in loondienst of als zelfstandige in financiële zin het meeste bijdroeg aan het gezinsinkomen, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan de achtergebleven (on)gehuwde partner.
- Als de overledene in loondienst of als zelfstandige in financiële zin het meeste bijdroeg aan het gezinsinkomen, dan keert het Schadefonds € 25.000 uit aan ieder afhankelijk (stief)kind van 0 tot en met 4 jaar.
- Als de overledene in loondienst of als zelfstandige in financiële zin het meeste bijdroeg aan het gezinsinkomen, dan keert het Schadefonds € 15.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 5 tot en met 11 jaar.
- Als de overledene in loondienst of als zelfstandige in financiële zin het meeste bijdroeg aan het gezinsinkomen, dan keert het Schadefonds € 10.000 uit aan alle afhankelijke (stief)kinderen van 12 tot en met 17 jaar.

- Als de overledene en achtergebleven (on)gehuwd partner vergelijkbare inkomsten hadden, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties dezelfde bedragen uit.
- Als de overledene in loondienst of als zelfstandige in financiële zin het meeste of in vergelijkbare mate als de achtergebleven partner bijdroeg aan het gezinsinkomen, en een meerderjarig kind (van 18 tot en met 20 jaar) een opleiding in het voortgezet of vervolgonderwijs volgt, keert het Schadefonds € 1.500 uit per studiejaar dat nog moet worden gevolgd.
- Wanneer de achtergebleven (on)gehuwd partner in financiële zin het meeste bijdroeg aan het gezinsinkomen en de overledene had enige inkomsten, keert het Schadefonds in de hierboven genoemde situaties de helft uit van de genoemde bedragen uit.
- Het Schadefonds keert niet uit als de overledene een bijstandsuitkering ontving of geen inkomsten had.

Vergoedingen voor derving van levensonderhoud

Het Schadefonds geeft alleen een uitkering voor derving van levensonderhoud, als deze schade niet is vergoed. Als een vergoeding is ontvangen – bijvoorbeeld van de dader of een ongeval- of levensverzekering – dan gaat het Schadefonds na of deze in mindering moet worden gebracht op de uitkering.

Bewijs derving van levensonderhoud

Derving van levensonderhoud moet worden onderbouwd met bewijs (zoals loonstroken of jaaropgaven), waaruit het gemiddelde inkomen van het overleden slachtoffer en de achtergebleven partner blijkt. Ook moet de relatie en eventuele afhankelijkheid van de nabestaande tot de overledene worden aangetoond.

Als een meerderjarig achtergebleven kind een studie volgt (MBO, HBO, WO), moet dit worden aangetoond met een bewijs van inschrijving. Ook moet worden aangetoond dat de overledene hierin voorzag en hoeveel studiejaar nog gevolgd zullen worden.

Schematisch overzicht uitkering nabestaande

De uitkering voor een nabestaande kan uit drie delen bestaan. Dit is als volgt schematisch weergegeven.

<i>Uitkering nabestaande</i>	<i>Bedoeld voor:</i>
€ 5.000	Het leed van de nabestaanden door het overlijden van de naaste + eventuele overige financiële schade, zoals kosten voor therapie en vermindering van inkomsten. Derving van levensonderhoud en uitvaartkosten vallen niet in dit bedrag.
€ 1.500 (max. 3 x) / € 10.000 / € 15.000 / € 25.000	Derving van levensonderhoud
€ 7.500	Uitvaartkosten

Maximale uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud tezamen

Op grond van artikel 1 sub a van de Regeling maximumbedragen uitkeringen schadefonds geweldsmisdrijven mag een uitkering voor financiële schade niet hoger zijn dan € 25.000. Uitvaartkosten en derving van levensonderhoud zijn financiële schade. Als het Schadefonds aan een nabestaande een uitkering voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud verstrekt, kunnen deze samen dus niet meer dan € 25.000 bedragen.

E.3 De uitkering aan de naaste

Het Schadefonds kan uitkeringen verstrekken aan naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel, als gevolg van een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf. Wie het Schadefonds als naasten aanmerkt staat in hoofdstuk 4.2 en 2.1.

De uitkering voor een naaste bestaat altijd uit een vast bedrag van € 5.000 (letselcategorie 3). Dit bedrag is een tegemoetkoming voor het leed van de naaste en de eventuele verdere financiële schade. Denk aan therapiekosten of vermindering van inkomsten. Het vaste bedrag dat wordt uitgekeerd is – net als bij slachtoffers – ongedifferentieerd. Dat wil zeggen dat niet vaststaat welk deel ervan ziet op immateriële en welk deel op financiële schade.

E.4 De uitkering bij samenloop

Algemeen

Wanneer een slachtoffer door een gewelds- of seksueel misdrijf meerdere fysieke letsels heeft opgelopen, al dan niet in combinatie met (voorondersteld) psychisch letsel, wordt gesproken van samenloop. Hetzelfde geldt voor de gevallen, waarin een nabestaande ook anderszins zelf slachtoffer is, of wanneer meerdere naasten zijn overleden door een gewelds- of seksueel misdrijf. Deze gevallen van samenloop worden hieronder verder uitgewerkt.

Slachtoffer met meerdere letsels

Het komt voor dat een slachtoffer door een gewelds- of seksueel misdrijf meerdere fysieke letsels, al dan niet in combinatie met psychisch letsel, heeft opgelopen (door het misdrijf dat tegen het slachtoffer zelf is gepleegd of door het waarnemen van een tegen een ander gepleegd misdrijf). In dat geval is voor het Schadefonds het meest ernstige letsel leidend bij het bepalen van de hoogte van de uitkering. Dat wil zeggen dat de hoogte van de uitkering wordt bepaald op basis van de letselcategorie die past bij het meest ernstige letsel. Bij meerdere letsels worden letselcategorieën dus niet opgeteld. Bij minstens 3 verschillende fysieke letsels die in dezelfde letselcategorie vallen, wordt de categorie wel met één verhoogd.

Nabestaande van geweldsslachtoffer met ernstig letsel

Heeft een nabestaande bij een gewelds- of seksueel misdrijf waardoor een naaste is overleden, zelf ook ernstig fysiek of psychisch letsel (al dan niet door waarneming) opgelopen, dan kan hij als nabestaande en als slachtoffer een aanvraag indienen. Voor het opgelopen letsel verstrekt het Schadefonds dan een aparte uitkering van maximaal € 35.000. Daarnaast kan het Schadefonds een nabestaandenuitkering verstrekken, die bestaat uit het vaste bedrag van € 5.000 en een eventuele aanvulling voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud.

Naaste met ernstig letsel

Heeft een naaste bij een gewelds- of seksueel misdrijf waardoor het slachtoffer ernstig en blijvend letsel heeft opgelopen, zelf ook ernstig fysiek of psychisch letsel (al dan niet door waarneming) opgelopen, dan kan hij als naaste en als slachtoffer een aanvraag indienen. Voor het opgelopen letsel verstrekt het Schadefonds dan een aparte uitkering van maximaal € 35.000. Daarnaast kan het Schadefonds een naastenuitkering verstrekken, die bestaat uit het vaste bedrag van € 5.000.

Meerdere overledenen door één gewelds- of seksueel misdrijf of dood door schuld delict

Heeft een nabestaande twee of meer naasten verloren door één gewelds- of seksueel misdrijf of dood door schuld delict, dan keert het Schadefonds een vast bedrag van € 10.000 (letselcategorie 4) uit als tegemoetkoming voor het leed en eventuele overige financiële schade, zoals therapiekosten en vermindering van inkomsten. Daarnaast kunnen maximaal twee uitkeringen voor derving van levensonderhoud worden verstrekt. Voor elke overledene kan een aparte uitkering voor de uitvaartkosten worden verstrekt.

Meerdere slachtoffers met ernstig en blijvend letsel door één gewelds- of seksueel misdrijf

Hebben twee of meer mensen door één gewelds- of seksueel misdrijf ernstig en blijvend letsel opgelopen, dan keert het Schadefonds aan iedere naaste van de slachtoffers een vast bedrag van € 10.000 (letselcategorie 4) uit als tegemoetkoming voor het leed en eventuele overige financiële schade, zoals therapiekosten en vermindering van inkomsten.

E.5 Beperken schade

Net als in het civiele recht geldt bij het Schadefonds de schadebeperkingsplicht. Dit betekent dat het slachtoffer de verplichting heeft om de omvang van de schade, die door het gewelds- of seksueel misdrijf is veroorzaakt, zoveel als redelijk is te beperken. Schade die ontstaat doordat het slachtoffer zich na het gewelds- of seksueel misdrijf onvoldoende heeft ingespannen om de schade te beperken kan mede aan het slachtoffer worden toegerekend en wordt daarom buiten beschouwing gelaten bij een eventuele uitkering. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als een slachtoffer na het gewelds- of seksueel misdrijf geen noodzakelijke behandeling ondergaat om zijn letsel te beperken.

E.6 Toekomstige schade

Als een slachtoffer of nabestaande schade lijdt nadat een uitkering is verstrekt, kan in bepaalde gevallen om een aanvullende uitkering worden gevraagd. Zie hiervoor hoofdstuk F.

E.7 Rechtsbijstandskosten

Gelet op de aard van de uitkering, de eenvoud van de aanvraagprocedure en het feit dat kosteloze hulp van Slachtofferhulp Nederland hierbij mogelijk is, komt het Schadefonds niet apart tegemoet in eventuele rechtsbijstandskosten, die een slachtoffer of nabestaande maakt voor het indienen van een aanvraag.

De rechtsbijstandskosten, die een slachtoffer of nabestaande in verband met de behandeling van een bezwaar (tegen een beslissing op diens aanvraag) redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het Schadefonds uitsluitend vergoed op verzoek van het slachtoffer of de nabestaande, voor zover de bestreden beslissing wordt herroepen door een aan het Schadefonds te wijten onrechtmatigheid. Dit volgt uit artikel 7:15 Algemene wet bestuursrecht.

E.8 Wettelijke rente

Het Schadefonds keert in principe geen wettelijke rente uit, omdat op voorhand geen recht bestaat op een uitkering uit het Schadefonds. Het recht op een uitkering ontstaat pas na een toewijzende beslissing van het Schadefonds. Vanaf dat moment kan vergoeding van de wettelijke rente aan de orde komen, mits daartoe aanleiding bestaat (bijvoorbeeld als de betaling van de uitkering verwijtbaar veel te lang op zich laat wachten). Het slachtoffer moet dan uitdrukkelijk om de wettelijke rente verzoeken.

E.9 Recht erfgenamen op uitkering

Als een slachtoffer of nabestaande overlijdt nadat zijn aanvraag bij het Schadefonds is ingediend, is de aanspraak op de eventuele uitkering vatbaar voor overgang onder algemene titel. De erfgenamen moeten hiervoor de akte van erfrecht overleggen. Hetzelfde geldt indien de erfgenamen bezwaar indienen tegen de beslissing van het Schadefonds.

Overige procedures

F. Aanvullende aanvraag

F.1 Aanvullende aanvraag slachtoffer

Een slachtoffer kan een aanvullende aanvraag indienen als het letsel na ontvangst van een (gedeeltelijk) toewijzende beslissing substantieel ernstiger blijkt dan waarmee rekening is gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag.

Voor de onderbouwing van een aanvullende aanvraag moet het slachtoffer nieuwe medische informatie verstrekken, waaruit blijkt dat het letsel ernstiger is dan waarmee rekening was gehouden in de beslissing op de primaire aanvraag. Indien nodig legt het Schadefonds deze medische informatie voor aan zijn medisch adviseur met de vraag of het aanleiding geeft tot indeling in een hogere letselcategorie dan in de eerdere beslissing was bepaald.

F.2 Aanvullende aanvraag nabestaande en naaste

Een nabestaande kan alleen een aanvullende aanvraag indienen voor uitvaartkosten en voor derving van levensonderhoud. Het vragen om een aanvulling op het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden is niet mogelijk, omdat dit een vast bedrag is. Een naaste kan geen aanvullende aanvraag indienen, omdat deze alleen een vaste uitkering van € 5.000 kan krijgen.

F.3 Vorm aanvullende aanvraag

Een aanvullende aanvraag kan zonder aanvraagformulier worden ingediend.

F.4 Indieningstermijn aanvullende aanvraag

Voor het indienen van een aanvullende aanvraag geldt een indieningstermijn van tien jaar. Deze termijn begint te lopen na de dag van het ontstaan van de schade, waarvoor de aanvullende aanvraag wordt ingediend. Een overschrijding van deze termijn is in principe niet verschoonbaar.

G. Bezwaar en beroep

Als een slachtoffer, de nabestaande of de naaste het niet eens is met de beslissing op de aanvraag, kan binnen zes weken na de toezending van de beslissing schriftelijk (niet per e-mail) een bezwaarschrift worden ingediend. De bezwaarmaker moet in het bezwaarschrift duidelijk opschrijven waarom en op welke punten hij het niet eens is met de beslissing. De bezwaarmaker zal dan worden uitgenodigd om zijn bezwaar tijdens een hoorzitting mondeling toe te lichten, tenzij sprake is van één van de in artikel 7:3 Algemene wet bestuursrecht genoemde situaties.

Een medewerker van het Schadefonds stelt vervolgens in overleg met een lid van de Commissie van het Schadefonds een advies op aan deze Commissie hoe op het bezwaar moet worden beslist. De Commissie neemt hierna een beslissing op het bezwaarschrift. De Commissie kan het bezwaarschrift gegrond, ongegrond of niet-ontvankelijk verklaren. De bezwaarmaker krijgt hiervan altijd schriftelijk bericht. Als een bezwaarmaker het niet eens is met de beslissing op het bezwaarschrift, kan hij hiertegen beroep instellen bij de bestuursrechter. Hoe dit moet, staat in de beslissing op het bezwaarschrift.

H. Herziening

Het is mogelijk om het Schadefonds te vragen om een eerder genomen beslissing te herzien. Als het herzieningsverzoek wordt gedaan na een (gedeeltelijk) afwijzende beslissing, moeten op grond van artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht nieuwe feiten of veranderde omstandigheden worden aangevoerd, die bij de afwijzende beslissing niet bekend waren bij het slachtoffer en ook niet eerder bekend konden zijn.

Wijziging van beleid door het Schadefonds of wetgeving is op zichzelf geen grond voor herziening van een beslissing. De wijziging van de Wet per 1 juli 2016 ten aanzien van de uitbreiding van de doelgroep met nabestaanden van slachtoffers van dood door schulddelicten is echter een relevante wijziging van het recht, zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht. Indien een dergelijke aanvraag eerder werd afgewezen omdat geen sprake was van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, kan door deze wijziging van het recht nu een verzoek om herziening worden ingediend. Dit verzoek wordt inhoudelijk behandeld met inachtneming van het nieuwe artikel 3 van de Wet. Een herzieningsverzoek kan zonder aanvraagformulier worden gedaan.

H.1 Indieningstermijn herzieningsverzoek

Er geldt geen indieningstermijn voor een herzieningsverzoek. Wel verwacht het Schadefonds dat een herzieningsverzoek zo snel mogelijk wordt ingediend, nadat het slachtoffer weet van de nieuwe feiten en/of veranderde omstandigheden.

I. Internationale aanvragen

Iedereen die in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft en na 1 januari 2006 in een lidstaat van de Europese Unie slachtoffer is geworden van een opzettelijk gewelds- of seksueel misdrijf, kan een verzoek om een uitkering door de desbetreffende lidstaat indienen via het Nederlandse Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het Schadefonds wikkelt de aanvraag administratief af en stuurt het verzoek door aan de bevoegde instantie van de desbetreffende lidstaat. Het Schadefonds heeft geen invloed op de beslissing over een uitkering. Ieder land hanteert namelijk zijn eigen nationale regels en procedures.

Landen met een schadefonds

EU-landen zijn verplicht een vergelijkbare instantie te hebben. De volgende EU-landen hebben een dergelijke instantie: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië en Zweden.

J. Klachtenregeling

Als een slachtoffer (of een nabestaande of naaste) niet tevreden is over de manier waarop het is behandeld door het Schadefonds, kan het hierover een klacht indienen. Een klacht kan zowel schriftelijk, per e-mail als mondeling worden ingediend.

Nadat de klacht is gehoord of ontvangen, neemt het Schadefonds in beginsel telefonisch contact op met het slachtoffer. In een (telefoon)gesprek kan het wederzijds begrip namelijk worden vergroot en de klacht mogelijk al worden afgehandeld. Als het slachtoffer tevreden is met de reactie van het Schadefonds, volgt er geen brief meer.

Het kan ook zijn dat een slachtoffer een uitnodiging krijgt om de klacht persoonlijk te komen toelichten. Als de klacht gaat over een medewerker van het Schadefonds, dan krijgt die medewerker ook de gelegenheid om zijn of haar kant van het verhaal te vertellen.

Het Schadefonds komt binnen zes weken na de ingediende klacht met een schriftelijke reactie.

De klachten die later dan een jaar na de gebeurtenis worden ingediend, behandelt het Schadefonds niet.

K. Nationale ombudsman

Als het slachtoffer (of de nabestaande of naaste) na de behandeling van zijn klacht nog steeds niet tevreden is over het Schadefonds, kan hij zich wenden tot de Nationale Ombudsman in Den Haag.

Overig

L. Indienen aanvraag door een minderjarige

Als het slachtoffer (of de nabestaande of naaste) minderjarig is, moet in beginsel de aanvraag door de wettelijke vertegenwoordiger worden ingediend en ondertekend. In bijzondere situaties is een uitzondering hierop mogelijk. Het minderjarige slachtoffer of een direct betrokkene moet dan toelichten waarom het minderjarige slachtoffer de aanvraag zonder tussenkomst van de wettelijke vertegenwoordiger wil indienen. Dit wordt van geval tot geval beoordeeld.

M. Betaling

M.1 Spaarrekening voor minderjarigen

Minderjarig slachtoffer

Bij minderjarige slachtoffers die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar wordt gesteld, wordt 80% van de uitkering gestort op een spaarrekening voor minderjarigen, namelijk op een rentecertificaat met BEM-clausule (Belegging Effecten en andere gelden Minderjarigen). Zodra het slachtoffer meerderjarig is, kan hij over dit bedrag beschikken. Op deze manier wordt zo veel mogelijk invulling gegeven aan het uitgangspunt dat de uitkering aan het slachtoffer zelf toekomt.

De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN. Dit deel van de uitkering kan zo eventueel direct worden besteed ten behoeve van het slachtoffer (bijvoorbeeld voor eventuele financiële schade).

Minderjarige nabestaanden en naasten

Ook bij minderjarige nabestaanden en naasten die 16 jaar of jonger zijn op het moment dat de uitkering betaalbaar wordt gesteld, wordt 80% van het vaste uitkeringsbedrag voor nabestaanden en naasten gestort op een spaarrekening voor minderjarigen. De overige 20% van de uitkering maakt het Schadefonds over op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN.

Eventuele uitkeringen voor uitvaartkosten en derving van levensonderhoud in het geval van nabestaanden worden altijd volledig gestort op het door de wettelijk vertegenwoordiger opgegeven IBAN.

Rente

Tijdens de looptijd van het rentecertificaat mogen de ouders over de rente beschikken. De rente kan echter ook worden gespaard voor het minderjarige slachtoffer (of de nabestaande of naaste). De ouders en het minderjarige slachtoffer kunnen tijdens de looptijd in principe niet aan het geld komen. Bij de kantonrechter kunnen de ouders echter wel vragen om (een extra deel van) het geld vrij te laten vallen. Hiervoor moeten ze aantonen dat het geld wordt aangewend voor het welzijn van het minderjarige slachtoffer.

M.2 Voorschot

Het Schadefonds kan door middel van een voorlopige uitkering een voorschot op de uitkering doen (artikel 13 lid 1 van de Wet). Voorwaarde is wel dat de aanvraag aan wettelijke vereisten voldoet (dat wil zeggen dat het zeker is dat een uitkering zal worden verstrekt) en het Schadefonds niet op korte termijn een definitieve beslissing kan nemen. Als het Schadefonds eerst nader onderzoek wil doen, omdat bijvoorbeeld nog niet vaststaat of er uiteindelijk een uitkering zal worden verstrekt, is een voorschot niet mogelijk.

Een verzoek om een voorschot wordt alleen in behandeling genomen als het slachtoffer (of de nabestaande of naaste) hier schriftelijk om vraagt en motiveert waarom een voorschot op de uitkering voor hem noodzakelijk en van spoedeisend belang is. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het slachtoffer over onvoldoende financiële middelen beschikt om een behandeling voor zijn letsel te ondergaan. Het enkele feit dat het slachtoffer in een benarde financiële situatie verkeert, is geen reden voor toekenning van een voorschot.

Voorschot slachtoffer

Een voorschot kan aan een slachtoffer worden verstrekt als duidelijk is dat iemand zonder eigen aandeel door een opzettelijk gepleegd gewelds- of seksueel misdrijf ernstig letsel heeft opgelopen, maar de precieze ernst van het letsel nog moet worden onderzocht. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan een voorschot worden verstrekt. In dat geval keert het Schadefonds een bedrag uit dat overeenkomt met letselcategorie 1. Van dit bedrag kan in de gegeven situatie namelijk met zekerheid worden gezegd dat het niet meer bedraagt dan wat uiteindelijk zal worden uitgekeerd (er wordt sowieso een uitkering verstrekt, en deze kan niet lager zijn dan het bedrag horende bij letselcategorie 1). Afhankelijk van de omstandigheden van het geval – bijvoorbeeld als vaststaat dat de vast te stellen letselcategorie in ieder geval niet lager zal zijn dan 4 – kan een hoger voorschot worden uitgekeerd. Een voorschot wijkt in ieder geval niet af van de vaste bedragen die het Schadefonds aan slachtoffers kan uitkeren.

Voorschot nabestaande

Bij nabestaanden staat – zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet – het vaste uitkeringsbedrag direct vast. Als een nabestaande verder geen schade door uitvaartkosten en derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan dit vaste bedrag direct worden uitgekeerd. Het verstrekken van een voorschot is dan niet nodig.

Als een nabestaande wel schade door uitvaartkosten of derving van levensonderhoud heeft opgegeven, kan het voorkomen dat het onderzoek naar deze schade enige tijd in beslag neemt. Als dit onderzoek redelijkerwijs niet kan worden afgewacht, kan het vaste uitkeringsbedrag als voorschot worden uitgekeerd.

Voorschot naaste

Bij naasten staat – zodra duidelijk is dat een aanvraag aan alle wettelijke criteria voldoet – het vaste uitkeringsbedrag direct vast. Dit vaste bedrag wordt daarom direct uitgekeerd. Het verstrekken van een voorschot is dan niet nodig.

Voorschot minderjarige

Een voorschot voor een minderjarig slachtoffer (tot en met 16 jaar) bedraagt 20% van het voorschot, dat aan een volwassen slachtoffer zou zijn uitgekeerd. De reden hiervoor is dat 80% van de uitkering voor een minderjarige altijd op een spaarrekening wordt gestort. Om die reden bedraagt een voorschot voor een minderjarige nabestaande of naaste (tot en met 16 jaar) eveneens 20% van het vaste uitkeringsbedrag, dat aan een volwassen nabestaande of naaste zou zijn uitgekeerd.

N. Bewind

Als een slachtoffer (of nabestaande of naaste) zijn financiële zaken niet zelf kan regelen, kan hiervoor een bewindvoerder worden toegewezen. De bewindvoerder neemt dan beslissingen over het geld en de goederen van het slachtoffer. Het slachtoffer mag wel zelf een aanvraag indienen bij het Schadefonds. De bewindvoerder bepaalt echter naar welk IBAN de toegekende tegemoetkoming moet worden overgemaakt.

Bij elke aanvraag gaat het Schadefonds daarom na of sprake is van een bewindsituatie. Hiervoor worden het centraal insolventieregister en het centraal curatele- en bewindregister geraadpleegd. Als er sprake is van een bewindsituatie, neemt het Schadefonds eerst contact op met het slachtoffer. Deze wordt verzocht de bewindvoerder van de aanvraag op de hoogte te brengen. Voordat het Schadefonds de tegemoetkoming uitbetaalt, moet de bewindvoerder een kopie van de beschikking van de bewindvoering overleggen en het IBAN opgeven, waarop een eventuele uitkering kan worden gestort.

Als een aanvraag wordt gedaan namens een minderjarige wiens ouders onder bewind staan, geldt bovenstaande regeling ook. Het enige verschil is dat 80% van de eventuele uitkering op een beleggingsrekening wordt gestort (zie hoofdstuk M.1). De overige 20% van de uitkering wordt gestort op het door de bewindvoerder opgegeven IBAN.

O. Curatele

Curatele is voor mensen die hun financiële en persoonlijke zaken niet zelf kunnen regelen. Een curator neemt beslissingen over geld, verzorging, verpleging, behandeling of begeleiding van de betrokkene. Iemand die onder curatele staat, is handelingsonbekwaam. Dit betekent dat hij zonder toestemming van de curator geen rechtshandelingen kan verrichten die niet kunnen worden teruggedraaid. Iemand die onder curatele staat kan dus ook niet zelfstandig een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Dit moet de curator doen. Hierbij moet een kopie van de ondercuratelestelling worden overgelegd.

P. Uitkering en belasting

In principe is de uitkering uit het Schadefonds belastingvrij, omdat deze niet valt onder de in de Wet inkomstenbelasting genoemde "bronnen van inkomsten".

Q. Uitkering en bijstand

Artikel 7 van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ bepaalt dat gemeenten de uitkering uit het Schadefonds niet mee mogen wegen in de middelentoets bij de bepaling van de hoogte en het recht op een bijstandsuitkering. Dat betekent dat een uitkering uit het Schadefonds niet in mindering zal worden gebracht op de bijstandsuitkering of dat een uitkering uit het Schadefonds tot gevolg heeft dat de bijstandsuitkering wordt ingetrokken.

Dit geldt voor elk slachtoffer en elke naaste die een uitkering uit het Schadefonds ontvangt. Ook de vaste uitkering voor de nabestaande en de aparte uitkering voor uitvaartkosten hebben geen invloed op het recht op bijstand. Alleen voor nabestaanden die een aparte uitkering voor derving van levensonderhoud hebben ontvangen, geldt dat gemeenten deze uitkering wel mogen rekenen tot het vermogen of inkomen van de nabestaande. Met de uitkering voor derving van levensonderhoud komt het Schadefonds namelijk expliciet tegemoet in een gedeelte van het inkomensverlies. Daarmee is sprake van een overlap met de doelstellingen van de bijstand, het voorzien in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud. Gemeenten beslissen aan de hand van de omstandigheden van elk individueel geval of de tegemoetkoming in de derving van levensonderhoud invloed heeft op de bijstandsuitkering. Om te vermijden dat een boete wordt opgelegd wegens het niet voldoen aan de inlichtingenplicht (artikel 17 lid 1 Participatiewet), is het raadzaam ontvangen uitkeringen wegens derving van levensonderhoud te melden aan de gemeente.

R. Inzage en afgifte dossier

Op grond van artikel 15 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en artikel 7:4 lid 4 Algemene wet bestuursrecht heeft iedereen recht op inzage in en afgifte van zijn dossier. Dit kan anders zijn voor strafrechtelijke informatie die het dossier bevat. Een verzoek om inzage in of afgifte van het dossier moet schriftelijk worden ingediend. Het Schadefonds neemt hierop binnen vier weken een beslissing.

S. Overgangsbeleid

Overgangsbeleid All-in beleid

Sinds 15 oktober 2014 keert het Schadefonds ongedifferentieerde tegemoetkomingen (all-in bedragen) uit. Dit betekent dat het sinds deze datum voor slachtoffers niet meer mogelijk is om aparte uitkeringen aan te vragen voor financiële schade. Nabestaanden kunnen sinds 15 oktober 2014 alleen voor derving van levensonderhoud en uitvaartkosten nog een extra uitkering aanvragen.

Overgangsbeleid primaire aanvragen

Een primaire aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid, dat gold ten tijde van het indienen van die primaire aanvraag.

Overgangsbeleid aanvullende aanvragen

Een aanvullende aanvraag wordt behandeld op basis van het beleid dat geldt ten tijde van het indienen van deze aanvullende aanvraag.

Hierop geldt een uitzondering. Als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag die is ingediend vóór 15 oktober 2014, dan geldt het beleid van de beleidsbundel van 18 maart 2014. Dit is het laatst geldende beleid voordat het Schadefonds ging werken met all-in uitkeringsbedragen. Een aanvullende uitkering is in die gevallen alleen nog mogelijk voor immateriële schade, omdat eerder al een schadebepaling plaatsvond en daarom de all-in uitkeringsbedragen niet van toepassing zijn.

Een aanvullende aanvraag voor materiële schade is niet meer mogelijk. Ook niet als de aanvullende aanvraag volgt op een primaire aanvraag waarop beleid van voor 15 oktober 2014 is toegepast.

Overgangsbeleid bezwaarzaken

Een bezwaarschrift wordt behandeld op basis van het beleid, dat op dat moment geldt.

Wordt echter met succes bezwaar gemaakt tegen een gedeeltelijk toewijzende beslissing (bijvoorbeeld tegen de afwijzing van een schadepost, de hoogte van de uitkering voor immateriële schade of een korting op eigen aandeel), die is genomen op basis van beleid van voor 15 oktober 2014, dan wordt het toen geldende beleid (en de toen geldende letsellijst) toegepast bij het bepalen van de uitkering. De gedachte hierachter is dat in de eerdere beslissing de vaststelling van de hoogte van de uitkering op basis van het oude beleid heeft plaatsgevonden. Bij een succesvol bezwaar tegen een onderdeel van deze beslissing wordt dan niet de volledige beslissing opnieuw genomen op basis van het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid. Hetzelfde geldt voor succesvol bezwaar tegen beslissingen op aanvullende aanvragen, die op basis van beleid van voor 15 oktober 2014 zijn afgehandeld.

Overgangsbeleid herzieningsverzoeken

Bij de behandeling van een herzieningsverzoek is het beleid bepalend, dat gold ten tijde van de beslissing op de aanvraag, waarop het herzieningsverzoek betrekking heeft.

Wordt echter met succes een herzieningsverzoek ingediend voor een primaire aanvraag, die onder het beleid van voor 15 oktober 2014 volledig is afgewezen, dan wordt voor het vaststellen van de uitkering het in deze beleidsbundel geformuleerde beleid toegepast. Dit is mogelijk omdat niet eerder is toegekomen aan de beoordeling van de schade en het vaststellen van de hoogte van de uitkering.